Very rare —

unknown to all bibliographers

Also to Grunwald,

Bibl. d. hyg. Literatur

an Friedenwald

מרפא לעם

דאס איז

דער קינדר דאקטר

דִיא [illegible]בִּנְג ווִיא אַזוֹ מֶען זָאל זִיךְ נוֹהֵג זַיין מִיט דֶעם קִינְד
פוּן דֶער צַייט וָואס עֶר ווֶערְט גְבּוֹרֶען בִּיז עֶם ווֶערְט
גְרוֹס כְּדֵי עֶס זָאל גְזוּנְד אוּנ שְׁטַארְק זַיין · ווִיא אַזוֹ צוּ הֵיילֶען
אַלֶע קִינְדֶרְשֶׁע אוּנ ווַייבֶּערְשֶׁע קְרַאנְקְהֵייטֶען · ווִיא דִיא
טְרָאגִידִיגֵי אוּנ דִיא זֵייגִידִיגֵי זָאל זִיךְ פִירֶען ווֵייא זָאלֶען קֵיין
נָאל קֵיין דָאקְטֶער נִישְׁט דַארְפֶען · אוּנ נָאךְ אַנְדֶערֵי פִיהֵל
נִיצְלִיכֵי זַאכֶען :

פון דעם בארימטן פראפעסר **שליניץ** אין בער׳לין

בדפוס הרבני מוה״ר **יצחק משה באקשט** נ״י

זיטאמיר

בשנת תרל״ד לפ״ק

МАРПЕ ЛААМЪ
т. е. Уходъ За дѣтьми. или Дѣтски Врачъ.
ЖИТОМИРЪ
въ Типографіи И. Бакста
1874

Schleinitz

איינגַאנג

דִיא גֶיזוּנְדְהֵייט אִיז דָאס טַייאֶרְסְטוּ פַאר דֶעם מֶענְטְשׁ אוּנ וו
בַאלְד דֶעם מֶענְטְשֶׁן פֶעלְט עֶפִּיס טָאר עֶר נִישְׁט פִיל זַיין תִּינְ
דֶעם דָאקְטֶער צוּא פְרֶעגִין אָדֶער אוּנ דֶעם דָאקְטֶער בִּיכֶל צוּא זֶע
זַיין צוּא טוּאֶן אָבֶּער וִויכְטִיגֶער פוּן דֶעם קוּנְד · אוּנ דֶער גְרוּנְד פֶעסְ
וֶועט אִיךְ דָא הוּיז פֶעסְט שְׁטֵיין · אִיז דָאס קוּנְד גֶיזוּנְד אוּנ מֶע
טְרַאכְט דֶעם וָוארְצִיל פוּן דֶער קְרַאנְקְהֵייט תֵּיכֶף אַיין אַנְפַאנְג אוי
צוּא רַייסִין · וֶועט עֶס לַאנְג לֶעבִּין אוּנ תָּמִיד גֶיזוּנְד זַיין · זֶענִין אָבֶּ
דִיא עֶלְטֶערִין פוֹיל אוּנ קוּקְן זִיךְ נִישְׁט אוּם קְלֵיינֶרְהֵייט אוּף דִיא קוּנְדֶע
בְּרֵיינְגִין זֵייא נֶעבִּיךְ דִיא אָרוּמוּ שֶׁעפַאלִיךְ יוּנְגֶערְהֵייט אַוֶועק פוּן דֶער
וֶועלְט · דֶער צוּא אִיז נָאךְ אַגְרוֹסֶער חִסָרוֹן בַּייא דֶעם קוּנְד · עֶס
קָאן נִישְׁט רֶעדִין · עֶס טוּט נִישְׁט מֶער נָאר שְׁרַייאֶן · אָבֶּער וִויא עֶס
טוּט אִים וֵייא · וֵייסְט מֶען נִישְׁט · אֲפִילוּ דֶער דָאקְטֶער קָאן אוֹיךְ
נִישְׁט תֵּיכֶף וִויסֶן דִיא קְרַאנְקְהֵייט · סַיידִין עֶר זוּצְט אַפָּאר שָׁעָה אוּנ
בְּטְרַאכְט אַלוּ אֵיבָרִים פוּן דֶעם קוּנְד · אוּנ אוּנְטֶערְזוּכְט דִיא אַם אוּנ
דִיא נַייאַנְקִי אוּנ דָאס וִויגֶל · אוּנ דִיא עֶלְטֶערִין אוּנ נָאךְ אַנְדֶערִי זַאכִין
וָואס וִוירְקִן אוּף דֶעם קוּנְד : אִיבֶּער דֶעם אִיז דָאס בֶּעסְטוּ דוּא עֶלְטֶערִן
אַלֵיין זָאלִין הֵיילִין דָאס קוּנְד מִיט הוּיז מוּטֶל · וָוארְן וֶוער נָאךְ קָאן
אַזוֹ גוּט וִויסֶן דִיא נַאטוּר פוּן דֶעם קוּנְד אוּנ פוּן דֶעם אַם · דֶער
דָאקְטֶער קָאן אוּנ פוּר וָואכִין נִישְׁט וִויסֶן וָואס דִיא מוּטֶער וֵייסְט אוּנ
אַיין אוֹיגֶענְבְּלִיק אוּנ וֶוער עֶס וֶועט זִיךְ נוֹהֵג זַיין מִיט זַיינִי קוּנְדֶער אַזוֹ
וִויא מִיר הָאבִּין אִים דָא בַּשְׁרִיבִּן וֶועט עֶר הָאבֶּן גְזוּנְדוּ אוּנ שְׁטַארְקִי
קוּנְדֶער לְאוֹרֶךְ יָמִים וּלְשָׁלוֹם ·

וִויא

פרק א ׳

וִויא אַמְעוּבֶּרֶת זָאל זִיךְ פִּירֶן ׳

דִיא טְרָאגֶנְדוּגוּ עֶסְט אַסַךְ פְלֵייש אָדֶר פִּיל שַׁארְפוּ מַאֲכָלִים ׳
לְמָשָׁל צִיבֶּלוּם ׳ רֶעטֶךְ זַאמוּלְט זִיךְ בַּייא אִיר אַסַךְ בְּלִיט אוּנג
אם שַׁאדְט דֶעם קוּנְד זֵייעֶר שְׁפַּארְק ׳ עֶסְט זִיא ווִידֶר גָאר וֵוייִנוּג
ז דָאם אוֹיךְ נִישְׁט גִיזוּנְד אִיבֶּר דֶעם אִיז דָאם בֶּעסְטֵי אַזוֹ ׳ שְׁפַּארְקִי
ייבֶּר וָואס הָאבֶּן קֵיין שׁוּם דַאֲגָה נִישְׁט ׳ זָאלִין עֶסִין זֵייעֶר וֵויינוּג
לֵייש אוּנ שַׁארְפוּ מַאֲכָלִים ׳ נָאר זֵייא זָאלִין עֶסִין מִילְכֶדִיגוּ מַאֲכָלִים
ן פֶּעפֶּר אוּנ אָן זַאלְץ אוּנ אַלְץ זֵייעֶר וֵויינוּג ׳ דָאם בֶּעסְטוּ אִיז
וּא עֶסִין מֶעל שְׁפַּייזִין ׳ בָּאלְבִּים ׳ גִיקָאכְטוּ מֵייעֶרֶן ׳ רִיבֶּן ׳ פֵּירוֹת
אוּנ פוּשׁ ׳ אָבֶּר שְׁוַואכוּ וַוייבֶּר מֶעגִין עֶסִין פְלֵייש ׳ אֵייעֶר אוּנ אַנֶדְרִי
מַאֲכָלִים ׳ נָאר נִישְׁט קֵיין הַארְבּוּ אוּנ שַׁארְפוּ זַאכֶן ׳

אַטְרָאגִידוּגוּ וָואס אִיז שְׁטַארְק פִּיל בְּלוּטִיג זָאל טְרִינְקֶן מַאנְדֶל׳ מִילְךְ׳
לִימַאנַאדוּ אוּנ פְּרָאסְטוּ טֵיי אוּנ שְׁוַואכוּ וַייבֶּר זָאלִין
טְרִינְקֶן מִילְךְ ׳ שְׁטַארְקִי טֵיי ׳ קַאוִוי ׳ שָׁאקָאלַאדוּ ׳ בִּיר ׳ בְּרָאנְפִּין ׳
רָאזָאלִיע אָבֶּר אַלְץ נִישְׁט פִּיל ׳ דָאם בֶּעסְטוּ פוּן אַלוּם אִיז אָבֶּר פַאר
אִיטְלִיכֶר שְׁוַאנְגֶרוּ פְרוֹיא ׳ פְרוּשׁ קַאלְט וַואסֶר מִיט צוּקֶר ׃

דִיא בַּוֶועגוּנְג אִיז פַאר אַטְרָאגֶדִיגוּ זֵייעֶר גִיזוּנְד ׳ אִיבֶּר דֶעם זָאל זִיא
אַלוּ טָאג גֵיין אַפָּאר שָׁעָה שְׁפַּאצִירֶן אָבֶּר נִישְׁט צוּא גִישְׁווִינְד ׳
אוּנ זִיא זָאל נִישְׁט אוֹיף הֵייבֶּן קֵיין שְׁוֶועֶרִי לַאסְטִין ׳

אֵיינֶע וָואס הָאט שׁוֹן אַפָּאר מָאל מַפִּיל גִיוֶוען ׳ מוּז זִיךְ שְׁטַארְק הִיטֶן
דִיא עֶרְשְׁטֵי דְרֵייא חֳדָשִׁים פוּן יֶעדֶר שְׁטַארְקִי בַּוֶועגוּנְג ׳ זִיא
מוּז גֵיין גַאנְץ פָּאווָאלִיע אוּנ מוּז גַאנְץ וֵויינוּג פְלֵייש עֶסִין ׳

יֶעדֶע טְרָאגִידוּגוּ טָאר זִיךְ נִישְׁט שְׁטֶעהְרִין דֶעם שְׁלָאף ׳ זִיא מוּז

אלי

אַלֵי נַאכְט שְׁלָאפֶֿן אַכְט אָדֶר נַיין שָׁעָה · קָאן זִיא בַּייא טָאג
אוֹיךְ שְׁלָאפֶֿן אַשָׁעָה אִיז אַוַודַאי גוּט · אוֹיךְ מוּז זִיא זִיךְ שְׁטַארְק הִיטֶן
פַֿאר כַּעַס · ווָארֶן דָאס שַׁאדְט זֵייעֶר דָאס קוּנְד :

זִיא מוּז זִיךְ אוֹיךְ הִיטֶן נִישְׁט צוּא גֵיין זֶעהֶן חַיוֹת אָדֶר וַואקְס בִּילְדֶר ·
אָדֶר ענְגְלִישֶׁע רַייטֶר · אָדֶר אִין טֶעאַטֶר אוֹיף אַטְרוֹיאֶר שְׁפִּיל ·
אָדֶר צוּא אַפָּראָדֶע אָדֶר צוּא אַמַּאנֶעוֶור ווֶען מֶען שִׁיסְט · אוּנ יֶעדֶע
קְלִיגוּ פְּרוּא זָאל זִיךְ תָּמִיד פָֿארְשְׁטֶעלִין ווֶען עֶס ווִירְד חֲמַארְנִי אַז עֶס
קָאן דִינֶרְן · ווֶעט זִיא זִיךְ שׁוֹן שְׁפֶּעטֶר נִישְׁט דֶער שְׁרֶעקִין ווֶען עֶס
ווִירְד ווִירְקְלִיךְ דִינֶרְן · ווָארִין דָאס מוּזְטוּ ווִיסֶן אַז בַּייא אַטְרָאגִידוּגוּ
אִיז דֶער שְׁרֶעק זֵייעֶר גִיפֶעהְרְלִיךְ ·

אִ מוּז יֶעדֶע טְרָאגִידוּגוּ זִיךְ הוּטֶן אוּנ דֶער גַאנְצֶען צַייט וָואס זִיא אִיז
מְעוּבֶּרֶת זִיךְ קַיין אָדֶר צוּא שְׁלָאגִין אוּנ קַיין בְּלוּט אִיגֶל צוּא
שְׁטֶעלִין · אֲפִילוּ ווֶען זִיא דַארְף עֶס צוּא אַרְפוּאָה · זָאל זִיא אַנְדֶרִי
מִיטְל טוּאֶן · אָבֶּר דָאס נִישְׁט · ווָארֶן יֶעדֶער טְרָאפֶּן בְּלוּט וָואס גֵייט
פוּן אִיר דֶעמוּלְט אָפּ · שַׁאדְט אִיר זֵייעֶר שְׁטַארְק אוּנ פַאר קֶערְצְט
ם קוּנְד דָאס לֶעבֶּן · אוֹיךְ טָאר קַיין טְרָאגִידוּגוּ אוּנ דֶער גַאנְצֶע
צַייט קַיין אָבְּפִֿיהר מִיטְל נִישְׁט אַיין נֶעמִין ווָארֶן דָאס אִיז פַֿאר אִיר
אוּנ פַֿאר דֶעם קִינְד אַגְרוֹיסִי סַכָּנָה ·

פֶּרֶק ב

פוּן דֶער גֶעבּוּרְט ·

ווִיא דָאס קוּנְד קוּמְט אוֹיף דֶער ווֶעלְט שְׁרַייאֶט עֶס · דָאס גִישְׁרֵייא
אִיז אֵייגֶענְטְלִיךְ אַיין גֶעבֶּעט · עֶס בֶּעט מִיזָאל אִים בַּפְרַייאֶן פוּן
דֶער נָאפֶּל שְׁנוּר אוּנ פוּן דֶער נָאכְגֶעבּוּרְט · אִיבֶּר דֶעם מוּז מֶען עֶס

תֵּיכֶף טוּאֶן ׳ וְוִיא בַּאלְד דוּא נָאפֶּל שְׁנוּר הֶערְט אוּף צוּא קְלָאפִּין זָאל מֶען דָאס קוּנְד טְרֶענִין פוּן דֶער נַאכְגֶבוּרְט מֶען מוּז אָבֶּר פְּרִיהר דוּא נָאפֶּל שְׁנוּר אוּף צְוֵויא עֶרְטֶר אוּנְטֶער בִּינְדֶן ׳ וָוארֶן זָאנְסְט רִינְט דָאס קוּנְד אָפּ ׃ מֶען טוּט אַזוֹ ׳ דוּא בָּאבִּי אָדֶר אַיין אַנְדְרִי נְקֵבָה נֵייעמְט אָן מִיט צְוֵויא פִינְגֶר דוּא נָאפֶּל שְׁנוּר קֶעגִין אַפֶּערְטֶל אֵייל ווייט פוּן דֶעם בּוֹיךְ ׳ אוּנ מִיט דֶער אַנְדְרִי הַאנְד פַאר בִּינְדְט זִיא דָארְט מִיט אַבֶּענְדְל אוּנ קְנִיפְּט עֶס גוּט צוּא אוּנ ווִידֶר מִיט צְוֵויא פִינְגֶער נֶערֶהֶנְטֶר צוּם בּוֹיךְ צוּא פַאר בִּינְדֶט זִיא ווִידֶר מִיט אַבֶּענְדֶל גַאנְץ שְׁטַארְק צוּנְד אִיבֶּר שְׁנַיידְט זִיא דוּא נָאפֶּל שְׁנוּר צְוִוישֶׁן דוּא צְוֵויא בֶּענְדְלִיךְ ׳

קוּמְט אָבֶּר דָאס קוּנְד פוּן דֶעם מוּטֶער לַייבּ אַרוּם שְׁוַואךְ אָדֶר עֶס הָאט גָאר קַיין לֶעבִּין אוּנ זִיךְ נוּשְׁט אִיז דָאס עֶרְשְׁטִי דָאס קוּנְד צוּא שְׁטַארְקֶן אוּנ צוּא דֶער מוּנְטֶרְן מִיטָאר צוּנְד נִישְׁט אוּנ זִין הָאבְּן דוּא נָאפֶּל שְׁנוּר ׳

עֶס טְרֶעפְט זִיךְ זֵייעֶר אָפְּט אַז אַקוּנְד ווִירְד טוּט גִיבּוֹרֶן אוּנ עֶס אִיז דָאךְ נִישְׁט טוּט עֶס דַאכְט זִיךְ נָאר אַזוֹ דָאס קָאן זַיין אוּף צְוֵוה ערלייא אַרְטֶן עֶרְשְׁטֶנְס טְרֶעפְט זִיךְ דָאס ווֶען דוּא מוּטֶער אִיז לַאנְג אוּנ שְׁוֶוער צוּא קוּנְד גְגַאנְגִין אָדֶר אַז דָאס קִינְד הָאט פְּרִיר דָאס פִּיסֶל אַרוּם גִישְׁטְרֶעקְט אוּנ הָאט דוּרְךְ דֶעם שְׁטַארְק גְדְרוּקְט דוּא נָאפֶּל שְׁנִיר אָדֶער עֶס אִיז צוּא פִיל שְׁלֵיים דָא אוּנ דֶעם קִינְדֶם לוּפְט רֵייאֶרֶן דֶער סִימָן דְרוּף אִיז דָאס קוּנְד אִיז בְּרוּן אוּנ בְּלָאה דֶער קָאפּ אִיז אַנְגֶעלָאפִין אוּנ הֵיים דוּא אוֹיגְן שְׁטַארֶן אַרוּם דָאס קוּנְד אִיז דִיק פֶעט אוּנ גְרוּם אוּנ דוּא נָאפֶּל שְׁנוּר אִיז אוּךְ דִיק אוּנ פֶעט ׳

וֶוען דָאס טְרֶעפְט זִיךְ מוּז מֶען תֵּיכֶף מוּט דֶעם קְלֵיינֶעם פִינְגֶער אַיין רֵיינִיגִן

רֵיינִיגֶן דֶעם קִינְדְס מוּל פוּן דֶעם שְׁלֵיים צוּנְד אִיבֶּר שְׁנַיידְט מֶען דוּא
נָאפֶּל שְׁנוּר לָאזְט אָפְּרִינֶן אַלֶעפִיל בְּלוּט דֶער נָאךְ פַאר בִּינְדְט מֶען
זִיא אוּנ וֶעצְט דָאס קוּנְד אוּנ אַוַוארְמִי וַואן אַרַיין דָאס וַואסֶר זָאל
גֵיין בִּיז אִיבֶּר דֶעם נָאפֶּל אוּנ אוּף דֶעם קָאפּ לֵייגְט מֶען טִיכֶר
[illegible] אוּנ קָאלְט וַואסֶר אוּךְ שְׁפְּרִיצְט מֶען דֶעם קוּנְד אוּנ פָּנִים
אַרַיין קַאלְט וַואסִיר רַייבְּט דוּא בְּרִיסְט מִיט דֶער הַאנְד אוּנ דוּא
פָארֶעשְׁוַואלִיךְ רַייבְּט מֶען מִיט אַבֶּערְשְׁטֶעל דֶער נָאךְ בַּוֶועגְט מֶען
דָאס קוּנְד אַבִּיסֶל אוּנ דֶער נָאז אַרַיין לוּפְט דוּרְךְ אַפֶּענְדֶל אָדֶר מִיט
דֶעם מוּל אוּנ דְרוּקְט אִים אַבִּיסֶל דָאס בְּרִיסְטֶעל פוּן הוּנְטֶן אַרוּף
מְטָאר נִישְׁט מוּד וֶוערֶן דָאס צוּא טָאן בִּיז דָאס קוּנְד בַּקוּמְט לֶעבֶּן ׃
עֶס קָאן אָבֶּר זַיין אַז דָאס קוּנְד קוּמְט טוֹט אוּף דֶער וֶועלְט וַוייל עֶס

אִיז פַאר דֶער צַייט גִיבּוֹרֶן גִיוָוארֶן אָדֶר וַוייל עֶס אִיז צוּא שְׁוַואךְ
גִיבּוֹאֶט אָדֶר וַוייל דוּא מוּטֶר אִיז קְרַאנְק גִיוֶוען בְּשַׁעַת זִיא הָאט
גִיטְרָאגִין אָדֶער וַוייל עֶס אִיז פוּן אִיר צוּא פִיל בְּלוּט אָפּ גֶערִינֶן בַּייא
דֶעם צוּא קוּנְד גֵיין דֶער סִימָן דְרוּף אִיז דָאס קוּנְד אִיז בְּלָאס מָאגֶר
דֶער קָאפּ אִיז קְלֵיין דוּא אֵיגֶן זֶענִין מַאט דוּא נָאפֶּל שְׁנוּר אִיז דִין ·
וֶוען דָאס טְרֶעפְט זִיךְ טָאר מֶען נִישְׁט אָפּ שְׁנַיידֶן דוּא נָאפֶּל שְׁנוּר ׃

נָאר מֶען שְׁפְּרִיצְט תֵּיכֶף דֶעם קוּנְד אוּנ פָּנִים אַרַיין קָאלְט וַואסֶר ·
רֵיינִיגְט דָאס מוּל פוּן דֶעם שְׁלֵיים · אוּנ הַאלְט אוּם אוּנְטֶער דֶער נָאז
גִיבְּרֶענְטִי פֶעדִירֶן אָדֶער שְׁטַארְקִי טְרָאפֶּן אָדֶר גוּטֶן וַויין · וַוייזְט זִיךְ
נָאךְ קֵיין לֶעבֶּן נִישְׁט · זֶעצְט מֶען דָאס קוּנְד מִיט דֶער נַאכְגֶבּוּרְט
(אוּנ אַז דוּא נָאכְגֶבּוּרְט אִיז נָאךְ נִישְׁט אַרוֹם · צִיהְט מֶען זִיא אַרוּם
מִיט דֶער הַאנְד) אוּנ אַלֶעבְּלִיכוּ וַואן אַרַיין · אוּנ גִיסְט אַרַיין אַבִּיסֶל
וַויין אָדֶער בְּרָאנְפֶען · אוּנ וֶוען עֶס אִיז אוּנ בָּאד רַייבְּט מֶען דֶעם

גַאנְצֶען קֶעֶרְפָּר מִיט אַבֶּערְשְׁטֶל ׃ גִיסְט אִים אַלֶעפֶּלִי וַויין אוּנ מוּל אַרַיין ׃ בְּלֶאזְט אִים לוּפְט אַרַיין אוּנ מוּל אוּנ דוּא נָאז · בֶּוֶועגְט עֶס אַבִּיסֶל אוּנ דֶער לוּפְט · קִיצֶלְט דוּא נָאז לֶעבֶר מִיט אַפֶּעדֶר · דֶער נָאךְ מַאבְט מֶען אִים אַקָאנִי פוּן רָאמְיַאנִיק מִיט אַבִּיסֶל זַאלְץ מִיטָאר נִישְׁט מוּד וֶוערֶען דוּא אַלִי מִיטֶל צוּ טָאן צְוַוייא שָׁעָה דוּרְךְ אֵיינַאנְדֶר · אוּנ מֶען מוּז אַלִי מָאל זֶעהֶן אוּבּ דָאס קוּנְד הֵייבְּט שׁוּן אָן [illegible] זִיךְ צוּא קוּמֶען ׃ דוּא צֵייכֶן אַז דָאס קִינְד קוּמְט צוּם לֶעבֶּן צוּרִיק זֶענִין. דִיא בְּלַאסוּ פַארְבּ הֵייבְּט אָן אַבִּיסֶל רוּטֶער צוּא וֶוערֶען · דִיא שְׁלַאפִּי גְלוּדֶער וֶוערֶען שְׁטַייף דֶער קָאפּ הֶענְגְט נִישְׁט מֶער אַרָאפּ · דָאס הֶערְצֶלִי הֵייבְּט אָן צוּא קְלָאפֶּן · עֶס צוּהֶט דִיא הֶענְד אוּנ פוּס צוּם קֶערְפֶּר · דֶער נָאךְ הֵייבְּט עֶס אָן צוּא שְׁרַייאֶן אוּנ עֶפוּנְט דִיא אֵייגֶלֶךְ ׃ וִויא בַּאלְד עֶס שְׁרַייאֶט שׁוּן וִוִיקֶלְט מֶען עֶס גִישְׁוִוינְד אוּנ

וַוארִימוּ ווִינְדֶעלֶךְ אוּנ לֵייגְט עֶס נֶעבִּין דֶער מוּטֶר אוּנ בֶּעט אַרַיין ׃ דָאס עֶרְשְׁטִי אִיז ווֶען דָאס קִינְד ווִידֶר גִיבּוֹרֶען · מִיזָאל עֶס תֵּיכֶּף בָּאדֶען ·

וָוארֶען עֶס קוּמְט אַרוּס אִיבֶּר גִיצוּגֶען מִיט שְׁלֵיים · אוּנ אַז מֶען בָּאדְט עֶס נוּשְׁט שְׁטֶערְט עֶס דֶעם שְׁוֵויס ׃ עֶס קוּמְט דֶער פוּן לַאקְסִירֶען אוּנ קְרַאנְקְהֵייטֶען אוּנ גַאנְצֶען לֶעבֶּן דִיא בָּאבּוּס ווִילֶין עֶס נוּשְׁט תֵּיכֶּף בָּאדֶען אוּנ זָאגִין אַז דָארְךְ דֶעם בָּאד פַאר קִיהֶלְט עֶס זִיךְ ׃ דָאס אִיז אָבֶּר אַגְרוּס נַארוּשְׁקֵייט · דֶער בָּאד מוּז זַיין לֶעבְּלֶךְ נוּשְׁט הֵייס מֶען ווִיקֶלְט פְרִיר דָאס קוּנְד אוּנ אַווִינְדֶל אוּנ לֵייגְט עֶס אוּנ דֶער וַואן אַרַיין ׃ דֶעם קָאפּ הַאלְט מֶען אוּנְטֶער מִיט דֶער לוּנְקֶר הַאנְד אִיבֶּר דֶעם וַואסֶר אוּנ מִיט דֶער רֶעכְטֶער הַאנְד וַואשְׁט מֶען דֶעם גַאנְצֶען קֶערְפֶּר גַאנְץ רֵיין אָפּ פוּן דֶעם שְׁלֵיים · גֵייט דֶער שְׁלֵיים נוּשְׁט אָפּ פוּן דֶעם וַואסֶר · רַייבְּט מֶען אִים אָפּ מִיט

אגעלכן

אַגֶעלְכֶן פוּן אַיין אֵיי אָדֶר מִיט גוּטֶן בּוּימֶל · דָאס בָּאדֶן זָאל נוּשְׁט דוּאֶרֶן לֶענְגֶער פוּן צֶעהֶן מִינוּט · בְּשַׁעַת בָּאדֶן זָאל מֶען גוּט אַכְטוּנְג גֶעבֶּן אוֹב עֶס אִיז נוּשְׁט אַיין אֵבֶר פַאר קְוֶועטְשְׁט אָדֶר אוֹב עֶס הָאט נוּשְׁט אַמוּם : וָוארֶן דֶעמָאלְט לָאזְט זִיךְ נָאךְ אַלְדוּנְג גַאנְץ גְרוּנְג פַאר בֶּעסֶרִין ·

עֶס אִיז אַנַארִישֶׁער מִנְהָג אַז מֶען וִויקֶלְט דָאס קִינְד גַאנְץ שְׁטַארְק אוּנ עֶס קָאן זִיךְ נִישְׁט רִירֶן דָאס אִיז אַגְרוֹיסֶער פֶעלֶר אוּנ אַלִי דָאקְטוֹרִים זָאגִין אַז דָאס אִיז זֵייעֶר נוּשְׁט גִיזוּנְד · דָאס בֶּעסְטוּ אִיז אַזוּ צוּא טָאן:

אוּף דֶעם קָאפּ טוּט מֶען אָן אַלַייכְט הַייבֶּל · אוּף דֶעם לַייבּ טוּט מֶען עֶס אָהן אַהֶעמְדִיל אוּנ פַאר שַׁארְט עֶס אַרוּף אוּף דֶעם הִינְטֶערְלַייבּ כְּדֵי עֶס זָאל דָארְט פְרַייא זַיין · אוּנְטֶער דֶעם הִינְטֶערְלַייבּ לֵייגְט מֶען אַפָּאר ווִינְדֶעלֶךְ · אִיבֶּר דֶעם וִויקֶלְט מֶען דָאס קוּנְד אַיין אוּנ אַוָואלְנוּ שַׁאל פוּן קָאפּ בּוּז פוּס · נָאר דָאס פָּנִים זָאל בְּלַייבֶּן פְרַייא · מֶען בּוּנְד דוּא שַׁאל אַרוּם מִיט לַייכְטוּ בֶּענְדֶער · דָארְף דֶעם לוּגְט דָאס קוּנְד זֵייעֶר גוּט · עֶס קָאן בַּוֶועגִין דֶעם קָאפּ · דוּא בְּרוּסְט אוּנ דֶער בּוּיךְ זֶענִין נוּשְׁט צוּנַאנְד גְדְרוּקְט דוּא אוּנְטֶער גְלֵייגְטִי טִיבֶּער נֶעמִין אוּנ זִיךְ אַרַיין דוּא אוּמְרֵיינוּקַייט פוּן הוּנְטֶן · אוּנ מִיקָאן אַלִי מָאל גַאנְץ לַייכְט אוּף בּוּנְדֶן דוּא בֶּענְדֶער אַנְדֶערִי טִיכְלֶךְ אַרוּנְטֶער לֵייגִין · אֵיידֶער מֶען וִוינְקֶלְט דָאס קוּנְד מוּז מֶען גוּט אַכְטוּנְג גֶעבֶּן אוֹב דֶער רֶעשְׁט פוּן דֶער נָאפֶּל שְׁנוּר אִיז גוּט פַאר בּוּנְדֶן אוּנ עֶס גֵייט קַיין בְּלוּט נוּשְׁט · צוּנְר טוּנְקְט מֶען אַיין אַשְׁטוּקֶל לַאוֶוינְט אוּנ פְרוּשֶׁן בּוּמֶל פַאר בּוּנְד דֶער מִיט דֶעם נָאפֶּל שְׁנוּר · אוּנ לֵייגְט אִים אוּף דֶער לִינְקֶן זַייט פוּן דֶעם קוּנְדֶס בּוּךְ · אוּנ בּוּנְד אִים אַרוּם מִיט

אַבְּרֵייט בֶּענְדֶל אַזוֹ פוּן זִיךְ אַלֵיין אַרָאפּ ·

פרק ג

פוּן דֶעם זֵייגִין ·

וֶוען דוּא מוּטֶער אוּנ דָאס קוּנְד זֶענִין גִיזוּנְד זָאל זִיא דֶעם קוּנְד גֶעבִּין צוּא זֵייגִין תֵּיכֶף זֶענֶם שָׁעָה נָאךְ דֶער גְבוּרְט · וֶוען זִיא גוּט עֶם שְׁפֶּעטֶר צוּא זֵייגִין · בַּקוּמְט דָאס קוּנְד בּוּךְ שְׁמֶערְצִין אוּנ דוּא מוּטֶער בַּקוּמְט שְׁלֶעכְטִי בְּרוּסְטִין ·

מֶען מוּז גִיוֵוייְנִין דָאס קוּנְד אוּנ אָרְדְנוּנְג צוּא לֶיגְבִּין · מִיזָאל אִים נוּשְׁט מֶער זֵייגִין אוּנ טָאג נָאר פִינְף אָדֶר הֶעכְסְטוּנְס זֶעקְס מָאל · בַּייא דֶער נַאכְט זָאל מֶען אִים קֵיינְמָאל נוּשְׁט זֵייגִין נָאר מִיזָאל אִים גוּט אָן זֵייגִין שְׁפֶּעט פַאר נַאכְט (אִים וִוינְטֶער זֵייגֶר אַכְט) אוּנ בִּיז אוּנ דֶער פְרִיא זָאל עֶר שׁוֹן דוּא בְּרוּסְט נוּשְׁט מֶער זֶעהֶן · מֶען מוּז אִיךְ בַּייא דֶעם זֵייגִין אַלִי מָאל וֶועקְסְלִין דוּא בְּרִיסְט בַּאלְד דוּא בְּרוּסְט בַּאלְד יֶענֶע בְּרוּסְט ·

וֶוען דוּא זֵייגִידוּגוּ הָאט גִיהַאט שְׁטַארְק עַגְמַת נֶפֶשׁ : אָדֶער זִיא אִיז גִיוֶועזְין אוּנ גְרוּס כַּעַס · אָדֶער זִיא הָאט זִיךְ דֶער שְׁרָאקְין · טָאר זִיא נִישְׁט תֵּיכֶף דֶער נָאךְ דָאס קוּנְד זֵייגִינִי · וָוארִין עֶס קָאן דֶער פוּן בַּקוּמֶן דָאס קְרַאם אָדֶער אֵיין אַנְדֶרִי גִפֶערְלִיכוּ קְרַאנְקְהֵייט · זִיא מוּז דוּא עֶרְשְׁטִי מִילְךְ אָפּ שְׁפְּרִיצֶן אוּנ דֶער נָאךְ זָאל עֶרְשְׁט דָאס קוּנְד זֵייגִין ·

אַמוּטֶער וָואס אִיז קְרֶענְקְלִיךְ · אָדֶר צוּא מָאגוּר אָדֶר הוּבְּט מִיט בְּלוּט · אָדֶער דֶער קֶערְפֶּר אִיז נִישְׁט גַאנְץ רֵיין · אָדֶער זִיא אִיז זֵייעֶר בֵּייז · זָאל זִיא אִיר קוּנְד נוּשְׁט אַלֵיין זֵייגִין ·

אַז מֶען נֶעמְט צוּא אַיין אַם מוּז מֶען זֶעהֶן זִיא זָאל נִישְׁט זַיין צוּא
יוּנְג אוּנ נִישְׁט צוּא אַלְט · נוּשְׁט יוּנְגֶער פוּן צְוַואנְצִיג יָאר אוּנ נוּשְׁט
עֶלְטֶער פוּן דְרַייסֶג יָאר · דָאס קוּנְד פוּן דֶער אַם טָאר נוּשְׁט פוּל
עֶלְטֶער זַיין פוּן דֶעם קוּנְד וָואס זִיא זַייגְט · הֶעכְסְטֶענְס זָאל אִיר קוּנְד
נוּשְׁט מֶער עֶלְטֶער זַיין נָאר מִיט פִיר חֳדָשִׁים · אִיז עֶס אָבֶער עֶלְטֶער
אִיז דִיא מִילְךְ נוּשְׁט גִיזוּנְד · זִיא מוּז שְׁטַארְק אוּנ גִיזוּנְד זַיין · אוּנ
נוּשְׁט זַייעֶר בַּייז · אוֹךְ טָאר זִיא נוּשְׁט פִיל טְרוּנְקֶען בְּרָאנְפִין אָדֶער
אַנְדֶרִי שַׁארְפוּ מַשְׁקוֹת · אוֹךְ טָאר זִיא נוּשְׁט פִיל שְׁלָאפִין · אוּנ
טָאר נוּשְׁט אוּם גִילַאסִין זַיין · וָוארִין דָאס שַׁאט אַלִין דָאס קוּנְד ·
עֶן מוּז זִיךְ הוּטֶען דוּא בְּרִיסְטוּן זָאלִין נוּשְׁט אַנְגְקְוֶועטְשְׁט וֶוערֶען ·
מִיטָאר זַייא נוּשְׁט הַאלְטִין צוּא וַוארוּם אוּנ וִוידֶער טָאר מֶען
זַייא נוּשְׁט פַאר קִיהלֶען · וֶוען דוּא וָוארְצְלֶען זֶענִין צוּא קְלַיין אוּנ זוּצִין
צוּא טוּף · נֶעמְט מֶען צְוַייא הַאלְבֶּע שָׁאלִין פוּן אַוֶועלְטְשֶׁנִי נוּס אוּנ
בַּשְׁמִירְט זַייא אִינְוֵוינִיג מִיט וַואקְס אוּנ בַּדֶעקְט דֶער מִיט דוּא
וָוארְצְלִין · פוּן דֶעם קְרִיכֶען זַייא אַרוּם · מֶען בַּקוּמְט אוֹךְ אוּנ דֶער
אַפְּטֵייק זַאלְבֶּע פַארְטוּגוּ שָׁאלִין אוּם הֶעלְפֶענְבַּיין · וֶוען אַיינֶע הָאט
אַזוֹנִי וָוארְצְלֶען וָואס טָאן אִיר וֵוייא בְּשַׁעַת זֵייגֶען · זָאל זִיא עֶטְלִיכוּ
וָואכִין פַאר דֶער קוּמְפִּיט אַלִי מָאל וַואשִׁין דוּא וָוארְצְלִין מִיט אַרַאק ·
אִין דִיא עֶרְשְׁטִי טֶעג פוּן דֶעם קוּמְפִּיט אִיז דִיא מִילְךְ וַואסֶרִיג אוּנ
אִיז זֵייעֶר גִיזוּנְד פַאר דֶעם קוּנְד · אוּנ עֶטְלֶעכִי טָאג אַרוּם וֶוערְט זִיא
פֶעטֶער · צוּ דֶער קֶענִין אוֹבּ דִיא מִילְךְ אִיז גוּט · אִיז דָס דֶר סִימָן :
זִיא אִיז גַאנְץ דִין אוּנ פְלִיסְט · הָט קֵיין רֵיחַ נִישְׁט אוּנ אִיז בְּלָאוֶולֶךְ
וַוייס · גִיס דֶער פוּן אַטְרָאפֶּען אוֹף דֶעם נָאגֶל · פְלִיסְט עֶס לַאנְגְזָאם
אָפּ אוּנ עֶס בְּלַייבְּט אַנִייסֶער צַייכֶען · טְרִיף עֶס אַרַיין אוּנ אַגְלֶעזִיל

וואסר

וַואסֶר פַאר מִשְׁט עֶס זִיךְ פַאוָואלְיֶע מִיט דֶעם וַואסֶר · אוּנ דָאס
וַואסֶר בַּקוּמְט אַמִילֶךְ פַארְבּ · אִיז אָבֶּר דִי מִילֶךְ שְׁלֶעכְט · בְּלַייבְּט
דָאס פֶעטִי אוֹבִין אוֹיף דֶעם וַואסֶר אוּנ דָאס אִיבֶּרִגִי פַאלְט אַרָאפּ אוּנ
וֶוערְט ווִיא קֶעז :

וֶוען זִיא הָאט צוּ פִּיל מִילֶךְ אוּנ דִיא בְּרִיסְטֶן קָאן דָאס קוּנְד נִישְׁט
אִין גַאנְצֶן אוּס זֵייגֶן · דוּרְךְ דֶעם וֶוערְט אַפְרַהַארְטוּנְג אִין דִיא
בְּרִיסְטֶן · אוּנ דְרוּם וֶוערְט אֵייטֶר · דָאס בֶּעסְטִי מוּטֶל אִיז דֶער צוּא
זִיא זָאל ווֵייניג עֶסִין אוּנ טְרוּנְקֶן · זִיךְ ווֵייניג בַּוֶועגֶן · אוּנ זָאל נֶעמִין
צְווֵייא לוֹט אֵיינְגֶלְשִׁי זַאלְץ אוּנ צוּ מִישִׁין מִיט אַקְוַואטִירֶל וַואסֶר ·
פוּן דֶעם זָאל זִיא אַיין נֶעמִין אַלִי שָׁעָה צְווֵיי עֶס לֶעפֶל צוּם אָפּ פִירֶן ·
אוֹיךְ מוּז זִיא אוּנְטֶר בִּינְדֶן דִיא בְּרִיסְטֶן זֵייא זָאלֶן נִישְׁט אַרָאפּ הֵיינְגֶן ·
אוּנ דִיא מִילֶךְ וָואס בְּלַייבְּט אִין דִיא בְּרִיסְטֶן נָאךְ דֶעם זֵייגֶן מוּז זִיא
לָאזֶן אַיין אַנְדֶר קוּנְד אָפּ זֵייגֶן · אָדֶר אַיוּנְג הִינְטֶל וָואס הָאט נָאךְ קַיין
צֵיין נִישְׁט : אָדֶר מֶען נֶעמְט אַגְלֶעזֶרְנִי מִילֶךְ פָּאמְפִּי צוּם אוּס זֵייגֶן :
עֶס קָאן אָבֶּר אַמָאל זַיין אַבְּרוּסְט פַרְהַרְטוּנְג נִישְׁט דוּרְךְ פִּיל מִילֶךְ ·
נָאר דוּרְךְ פַאר קִיהְלוּנְג · דוּרְךְ צוּא פִּיל עֶסִין אָדֶר דוּרְךְ שְׁלֶעכְטִי
מַאֲכָלִים · אָדֶר דוּרְךְ כַּעַס אוּנ שְׁרֶעק · מֶען מוּז זֶעהֶן דוּ פַרְהַארְטוּנְג
זָאל זִיךְ צוּא גֵיין · דָאס מוּטֶל דֶר צוּ אִיז · צוּ דֶער וַוארֶמֶן אוּמְגֶזַאלְצֶנִי
פוּטֶר אוּנ צוּ רַייבֶּן דֶער מִיט דִיא בְּרִיסְט · הָאט מֶען נִישְׁט קַיין פוּטֶר
נֶעמְט מֶען בּוֹמֶל · אוּנ מֶען בַּדֶעקְט דִיא בְּרִיסְט מִיט אַשְׁטִיקֶל וַואט
אוּנ בִּינְדְט זִיא אַרוֹיף זִיא זָאל נִישְׁט אַרָאפּ הֵיינְגֶן :

אִיז דִיא בְּרִיסְט רוֹט אוּנ זִיא טוּט אִיר ווֵיי אוּנ זִיא הָאט הִיץ · אִיז
דָאס אַיין אָן צִינְדוּנְג · מֶען מוּז גְשְׁווִינְד אוֹיף לֵייגֶן וַוארֶמִי אוּם
שְׁלֶעגֶע פוּן לֵיינִי שֶׁעמִיע · אָדֶר זֶעמֶל אוּנ מִילֶךְ אָדֶר וַואסֶר גֶקָאכְטִי

חוּץ דֶעם רַייבְּט מֶען דִיא בְּרִיסְט מִיט וַוארֶעמֶן בּוּמְל אַזוֹ לַאנְג בִּיז דִיא בְּרִיסְט וֶוערְט וַוייךְ · אוֹיךְ זָאל זִיא אַיין נֶעמֶן אַלִי שָׁעָה צְוַוייא עֶס לֶעפִיל אֵיינְגֶלִשִׁי זַאלְץ צוּא מִישְׁט מִיט וַואסֶר · עֶסִין זָאל זִיא גַאנְץ וֵויינִיג · אוּנ טְרִינְקֶן זָאל זִיא נָאר קַאלְט וַואסֶר · זִיא מוּז אַלִי מָאל דֶעם קוּנְד גֶעבִּין צוּ זַייגֶן · כְּדֵי דִיא מִילֶךְ זָאל זִיךְ נִישְׁט נָאךְ מֶעהְר פַּאר מֶעהְרֶן · פַר נַייאֶן אַפַּאר טָאג אוּנ עֶס אִיז אִיר נִישְׁט בֶּעסִיר מוּז מֶען וַוייטֶר שְׁטַארְק אוֹיף לֵייגֶן דִיא קַאטֶעפְּלַייאזְמִים וָואס מִיר הָאבִּין פְרִיר גְזָאגְט · דָאס הֵייסְט טִיכְלֶךְ מִיט לֵייאנִי שֶׁעמְיֶע אָדֶר הִירְזִשׁ אָדֶר זֶעמֶל גְקָאכְט אוּנ מִילֶךְ · דָאס מוּז זַיין אוֹיף אוּנ אָפּ · אוּנ מֶען רַייבְּט דִיא בְּרִיסְט אַלִי מָאל מִיט וַוארוּם וַואסֶר אוּנ גְרִינֶע זֵייף · בִּיז זִיא שְׁפְּרִינְגְט אוֹיף :

וֶוען דוּא וָוארְצְלֶן פוּן דִיא בְּרִיסְטֶן טוּאֶן שְׁטַארְק וֵויי · זָאל מֶען זִיא וַואשֶׁן מִיט קַאלְט וַואסֶר · זֶענֶן זֵייא אָבֶּר גְשְׁפַּאלְטֶן אוּנ עֶס גֵייט אוֹם זֵיי אֵייטֶר · שְׁמִירְט מֶען זֵייא מִיט מַאנְדֶל אֵייל · אָדֶר מֶען נֶעמְט אַהַאלְבּ לוֹט רוֹזֶן וַואסֶר אוּנ אַהַאלְבּ לוֹט גוּמִי אַרַאבַּאקִי : מִישִׁט עֶס אוֹם אוּנ בַּשְׁמִירְט דוּ וָוארְצְלֶן דֶער מִיט · וֶוען דָאס הֶעלְפְט נִישְׁט · נֶעם צְוַוייא קְווינְט גוּמִי אַרַאבַּאקִי · צְוַויי קְווינְט פֶּערְאוִויאַנִישֶׁעס בַּאלְזַאם · אַנְדֶר הַאלְבֶּן קְווינְט מַאנְדֶל אֵייל אוּנ צְוַוייא לוֹט רוֹזֶן וַואסֶר · מוּשׁ עֶס אוֹם · אוּנ בַּשְׁמִיר דֶער מִיט דִיא וָוארְצְלֶן דְרַייא מָאל אִין טָאג · וֶועלֶן זֵייא זִיךְ גֶעוִויס אוֹם הֵיילֶן :

אַז מֶען וִויל קָאן מֶען דֶם קוּנְד דֶר נֶעהְרֶן גָאר אָן אַבְּרוּסְט · נָאר מִיט קוּה מִילֶךְ אָדֶר מִיט וַואסֶר · וִויל מֶען עֶס דֶער נֶעהְרֶן מִיט קוּה מִילֶךְ · גִיט מֶען אוֹם אוּנ דֶעם עֶרְשְׁטֶן חוֹדֶשׁ נָאר אַיין טֵייל מִילֶךְ אוּנ דְרַיי טֵייל וַואסֶר · אוּנ דֶעם אַנְדֶרֶן חוֹדֶשׁ הַאלְבּ מִילֶךְ אוּנ הַאלְבּ

הַאלְבּ וַואסֶר · דֶעם דְרִיטֶן חוֹדֶשׁ דְרַייא פִירְטֶל מִילֶךְ אוּנ אַיין פִירְטֶל וַואסֶר · אִין דֶעם פִינְפְטֶן חוֹדֶשׁ גוּט מֶען אִים שׁוֹן לוּטֶר מִילֶךְ · דוּא מִילֶךְ מוּז אָבֶּר תָּמִיד וַוארוּם זַיין · אָבֶּר נִישְׁט גְוַוארֶמְט בַּייא דֶעם פַייאֶר · נָאר אוּנ הֵיים וַואסֶר : אָדֶר מֶען דֶר נֶעהְרְט עֶס מִיט וַואסֶר גְמִישְׁט מִיט אַבִּיסֶל צִיקֶר · עֶס אִיז אָבֶּר בֶּעסֶר צוּ גֶעבֶּן טֵיי אֵיידֶר וַואסֶר ·

תְּחִלַּת גוּט מֶען דֶעם קוּנְד דִיא מִילֶךְ אָדֶר דָאס וַואסֶר אוּנ אַזֵייג פְלֶעשֶׁלִי · אוֹבֶן אוּנ פִּיסֶקְל שְׁטֶעקְט אַשְׁטוּקֶל שְׁוָאם אַזוֹ וִוי אַוָוארְצֶל פוּן אַבְּרִיסְט · דֶם אִיבֶּרְצוּהַט מֶען מוּט אַדִין שְׁטִיקֶל בַּטִּיסְט אוּנ בֶּפֶעסְטִיגְט עֶס גַאנְץ שְׁטַארְק · כְּדֵי דָאס קוּנְד זָאל עֶס נִישְׁט אַיין שְׁלוּנְגֶן · דָא אַרוּם נָאגְט דָאס קִינְד דִיא מִילֶךְ אָדֶר דֶם וַואסֶר · אוּנ אַפָּאר חֳדָשִׁים שְׁפֶּעטֶר גוּט מֶען עֶס אִיהְם שׁוֹן אַיין מִיט אַקָאוִוי לֶעפְּלִי · אַז עֶס אִיז שׁוֹן אַלְט דְרַיי חֳדָשִׁים גִיט מֶען אִיהְם אַלִי מָאל צוּא זוּפֶּן מָאגְרִי יוֹיךְ אָדֶר הוּנֶרְשִׁי יוֹיךְ מִיט אַבִּיסֶל הָאבֶּר גְרִ״ץ · אוּנ דֶעם פוּפְטֶן חוֹדֶשׁ גִיט מֶען אִים גַאנְץ דִין צוּ קְלַאפְּטֶן צְוִויבַּאק אוּנ מִילֶךְ אָדֶר קְרֶעפְּטִגִי יַאחְלֶךְ :

וֶוען מֶען וִויל דֶם קִינְד אַזוֹ דֶר נֶעהְרֶן וִויא מִיר הָאבֶּן דָא גְזָאגְט · אוּךְ וֶוען מֶען גוּט עֶס צוּא אַיין אַם מוּז מֶען אוּם פְרִיהֶר אַיין גֶעבִּין רַאבַּארְבֶּר זַאפְט מִיט טֵייא צוּם אָפּ פִיהְרֶן :

פרק ד

צוּא הֵיילֶן דִיא קְרַאנְקְהֵייטִין פוּן קְלֵיינִי קִינְדֶר :

נָאפֶּל בְּרָאךְ : דָאס הֵייסְט דֶער נָאפֶּל אִיז אָפֶן אוּנ עֶס שְׁטַארְט אַרוּם אַשְׁטִיקֶל פוּן דִיא בְּנֵי מֵעַיִם : שְׁטֶעק צוּ רִיק אַרַיין וָוס

עֶס שְׁטַארְט דָארְט אַרוּס · לֵייג אַרוֹף אַגְרוֹסֶר גְרֵייצֶר אַיין גְווִיקֶלְט
אוּנ אַשְׁטִיקֶל לַאווִינְט · לֵייג דְרוֹף אַיאַחֶר פְלֶעסְטֶערְל · אִיבֶּר דֶעם
פַאר בִּינְד עֶס מִיט אַלַאנְג טִיכֶל · אָבֶּר נִישְׁט צוּ פֶעסְט · וִויא בַּאלְד
עֶס ווֶערְט לוֹז · בִּינְד עֶס אִיבֶּר · ווֶערְט זִיךְ דֶער בְּרָאךְ אוּנ אַפָּאר
חֳדָשִׁים אוּם הֵיילִין :

גְשְׁוָואלֶנֶר קָאפּ · עֶס טְרֶעפְט זִיךְ זֵייעֶר אָפְט אַז דָאס קִינְד
קוּמְט אוּם דֶעם מוּטֶער לַייבּ מִיט אַגְשְׁוָואלִינֶם קָאפּ ·

דָאס אִיז נִישְׁט גְפֶערְלִיךְ · טִינְק אַיין אַטִיכֶל אוּנ גִיקָאכְטֶן רָאמַיאַנֶעק ·
אָדֶר אוּנ וַוארֶמֶן וַויין גְמִישְׁט מִיט וַואסֶר · דָם לֵייג אַלִי מָאל פְרִישׁ
צוּ וֶועט אָפּ גֵיין דָם גְשְׁווִילֶכְץ · גֵייט עֶס אָבֶּר נִישְׁט אָפּ · מוּז מֶען
לָאזְין אִיבִּין אוּף דִיא הוֹיט · לוֹיפְט אָפּ דָם בְּלוּט אוּנ דָם גְשְׁווִילֶכְץ
גֵייט זוּכֶר אָפּ :

גֶעלְזוּכְט · דָאס טְרֶעפְט זִיךְ אוֹיךְ זֵייעֶר אָפְט בַּייא קִינְדֶר · דֶר
גַאנְצֶע קֶערְפֶּר אוּנ דִיא אוֹיגְן זֶענִין שְׁטַארְק גֶעל · דִיא הַשְׁתָּנָה אִיז
טֵינְקֶל · צוּ דֶעם אִיז אַיין רְפוּאָה עֶס זָאל אָפִּין זַיין : נֶעם אַקְווִינְט
אַנְגֶעזִיאֶ · אַקוּרְנְט רָאבַּרְבֶּר וָוארְצֶל · אַהַאלְבּ קְווִינְט פִּיאָלֶען
וָוארְצֶל · אוּנ פִיר טְרָאפֶּן בּוּמִיל : דָם מוּשׁ אוּם · אוּנ גִיבּ אָן דָאס
קִינְד אַלִי צְווֵייא שָׁעָה אוּף אַיין שְׁפִּיץ מֶעסֶר דֶער פוּן אוּנ אַקָאווֶע
כֶעפֶלִי רָאמַיאַנֶעק · עֶס אִיז אָבֶּר נָאךְ דָא אַגְרִינְגֶר מוּטֶל · מַאךְ אִים
אַלִי טָאג אַקָאוִני פוּן רָאמַיאַנֶעק · לַייאִנִי אֵייל אוּנ אַבִּיסֶל זַאלְץ : הוּץ
דֶעם בַּאד דָאס קִינְד אַלִי טָאג אוּנ אַזֵייפְן בָּאד ·

אַיין אוֹיסגְפְרִישְׁטְשִׁיט מַאלְכֶן עֶס הָט וַוייסִי בְּלֶעטֶרְלֶךְ
אוּף דִיא לוּפֶּן אוּנ דִיא צוּנְג אוּנ אוּף דֶעם גִימוּן · דִי בְּלֶעטֶרְלֶךְ
זֶענִין אוֹיךְ אִינְוֵויינִיג אוּנ גַאנְצֶן לַייבּ · פוּן דֶעם הָאט דָאס קִינְד

הוּץ

הוּץ ׃ קָאן נִישְׁט זֵײגִין אוּנ עֶס לַאקְסִירְט אִים דָם קוּמְט פוּן אַפָּאר
קִיהְלוּנְג אָדֶר וַוייל מֶען הַאלְט עֶס נִישְׁט רֵיין ׃ מוּשׁ אוּם הַאלְבּ וַויין
אוּנ הַאלְבּ וַואסֶר אוּנ וַואשׁ דֶער מִיט דָאס מַאלְכֶן עֶטְלֶכִי מָאל
אוּנ טָאג ׃ הַאלְט דָאס קִינְד גַאנְץ רֵיין דִיא זֵייגֶרִין מוּז זִיךְ הִיטֶן
נִישְׁט צוּא עֶסִין קַיין שַׁארְפִי זַאכֶן אוּנ נִישְׁט קַיין גְזַאלְצֶנִי מַאֲכָלִים ·
חוּץ דֶעם נֶעם צְוֵייא לוט וַואסֶר · צְוֵייא לוט רוֹזֶן הָאנִיג אוּנ אַהַאלְבּ
קְווִינְט בָּארַאקְס מוּשׁ עֶס אוּם אוּנ שְׁמִיר דֶער מִיט דָאס מַאלְכֶען
עֶטְלֶכִי מָאל אוּנ טָאג ׃

אוֹיגִין עֶנְטְצִינְדוּנְג · עֶס טְרֶעפְט זִיךְ בַּייא מַאנְכֶע קוּנְדֶר
עֶטְלֶכִי טָאג נָאךְ דֶער גְבוּרְט אַז דִיא בְּרֶעמֶן וֶוערִין רוֹט
אוּנ גְשְׁוָאלֶן אוּנ דִיא אוֹגִין בְּלַייבֶן צוּ גְשְׁלָאסִין · אוּנ אַפָּאר טָאג
שְׁפֶּעטֶר וֶוערִין דִיא בְּרֶעמֶן פַּייכְט אוּנ עֶס רוּנְט מַאטֶרְיֶע פוּן דִיא
אוֹגִין · דָאס עֶרְשְׁטִי אִיז צוּ וַואשֶׁן דִי אוֹגִין אַלִי מָאל מִיט רָאמַיאנֶעק
אָדֶר רוֹזִין וַואסֶר אוּנ צוּא שְׁטֶעלֶן אַפָּאר בְּלוּט אִיגֶל אוֹף דִי שְׁלֶפִין ·
חוּץ דֶעם נֶעם אַהַאלְבּ קְווִינְט בְּלַייא עֶסִיג · אַכְט עֶס לֶעפִיל רֵיין
וַואסֶר · אֵיין עֶס לֶעפִיל קְווִיטֶן שְׁלֵיים · דָאס מוּשׁ אוּם · אוּנ מִיט
דֶעם וַואשׁ דִיא אוֹיגֶן עֶטְלֶכִי מָאל אוּנ טָאג · אוֹיךְ מוּזְטוּ אִים אַיין
גֶעבִּין רַאבַּארְבֶּרִי מִיט מַאגְנֶעזְיֶע צוּם אָפּ פִירֶן · הָאט זִיךְ אָבֶּר אוּנ
עֶטְלֶכִי טָאג דִיא קְרַאנְקְהֵייט נִישְׁט גְבֶעסֶרְט ׃ מוּז מֶען אַדָאקְטֶר
רוּפֶן · וָוארוּם דָאס אִיז גְפֶערְלִיךְ ׃

וֶוען עֶס גֵייאֶן אָפּ ווִינְדֶן פוּן דֶעם קִינְד אוּנ עֶס שְׁלוּקֶרְצְט · מוּז מֶען
עֶס וַוארֶם הַאלְמֶען · אוּנ אִיהְם אַיין גֶעבִּין עֶטְלֶכִי לֶעפִיל וַוארֶמֶן
רָאמַיאנֶעק הֶערְט עֶס אָבֶּר וַוייטֶר נִישְׁט אוֹיף · מִישׁ אוּם דְרַייא עֶס
לֶעפִיל לַאוֶוענְדַאל שְׁפִּירִיטוּס מִיט אַיין קְווִינְט פְלִיסִיגוּן אַמַאנְיוּם

אגים

אַנִים · אוּנ מִיט דֶעם רַייבּ אוּם אַיין דָאס הַארְץ גְרוּבֶּל צְוֵוייא מָאל
אוּנ טָאג · עֶס אִיז אוֹיךְ גִיט אַיין צוּ טִינְקֶן דְרִינֶען אַטִיכֶל אוּנ עֶס אוּף
לֵייגִין אוּף דֶעם מָאגִין :

הָאט דָאס קִינְד בּוֹיךְ שְׁמֶערְצֶן מַאךְ אִים אַקַאנִי פוּן רָאמִיַאנֶעק אוּנ
לֵייאַנִי שֶׁעמִיֶע · אוּנ נֶעם אַיין קְווִינְט גְבְּרֶענְטִי מַאגְנֶעזִיֶע מִיט אַהַאלְבּ
קְווִינְט גְשְׁטוּסֶנִיס רַאבַּארְבֶּר וָוארְצֶל · נֶעם דֶער פוּן אַלִי צְוֵויי שָׁעָה
אִיף דֶעם שְׁפִּיץ פוּן אַמֶעסֶר מִישׁ עֶס אוּיס אוּנ אַקַאוֶוע לֶעפִּיל
רַאמִיַאנֶעק אוּנ גִיבּ עֶס אַיין דֶעם קִינְד · לָאזְט דֶער שְׁמֶערְץ נִישְׁט
נָאךְ מַאךְ דֶעם קִינְד אַטָאר אוּנ שְׁטֶעל אִים צְוֵוייא בְּלוּט אִיגֶל אוּף
דֶעם בַּאבֶּל · דָאס בְּלוּט זָאל גֵיין וֵוינִיגְסְטֶענְס אַשָׁעָה :

בְּרֶעכְט דָאס קִינְד : גִיבּ אִים אַיין רַאבַּארְבֶּרִי מִיט מַאגְנֶעזִיֶע · אוּנ
פַר בִּינְד אִים דָאס בַּאבֶּלִי לַאקְסִירְט עֶס אִים · גִיבּ אִים
צוּ טְרִינְקֶן מַאנְדֶל מִילְךְ אוּנ מַאךְ אִים אַקַאנִי פוּן לֵייאַנִי שֶׁעמִיֶע אָדֶער
פוּן קְרָאחְמַאל · אוּנ דֶעם בּוֹיךְ פַאר בִּינְד מִיט אַוָוארֶמִי שַׁאל :

דֶער קְרַאם : דָאס טְרֶעפְט זִיךְ זֵייעֶר אָפְט · אַטֵייל מָאל הָאט עֶס
דֶעם קְרַאם אִינְוֵוייניג אוּנ אַמָאל דְרוֹיסֶן · עֶר פַאר צִיהְט דִיא בַּאקֶן
אוּנ מֶען מֵיינְט עֶס לַאכְט · דָאס קוּמְט פוּן פַאר קִיהְלוּנְג · פוּן
שְׁלֶעכְטִי מִילְךְ · אָדֶער וַוייל דִיא זֵייגֶערִן אִיז גְוֶועזִין אוּנ כַּעס אָדֶער אוּנ
שְׁרֶעק אָדֶער זִיא הָאט פְלוּצְלִינְג אַגְרוֹסִי פְרֵייד גִיהַאט · אִיבֶּער דֶעם
אִיז דֶער עִיקָר צוּ זֶעהֶן פוּן וַואנֶען דִי קְרַאנְקְהֵייט אִיז גְקוּמֶען :
אִיז עֶס גְקוּמֶען פוּן פַר שְׁטָאפוּנְג · גִיבּ אִיהְם אַיין אַלִי שָׁעָה אַקַאוִוי
לֶעפְלִי ווִינֶער גְטְרֶענְקוּל : אָדֶער מוּשׁ אוּם אַהַאלְבּ לוֹט עֶנְגְלִישִׁי
זַאלְץ מִיט אַהַאלְבּ קְוַואטִירֶל וַואסֶער אוּנ גִיבּ אִיהְם דֶער פוּן אַלִי שָׁעָה
אַהַאלְבִּין עֶס לֶעפִּיל :

גְלַאצְט עֶס אָבֶּר שְׁטַארְק מִיט דִיא אוֹגְן אוּנ דָאס פָּנִים אִיז רוֹט אוּנ עֶס הָט שְׁטַארְקִי הִיץ · קוּמְט דֶער קְרַאם פוּן דֶעם בְּלוּט · אִיבֶּר דֶעם שְׁטֶעל אִים פִיר בְּלוּט אִיגְל אוּף דֶעם הַאלְז אָדֶר אוּנְטֶר דִי אוֹעֶרְן · אוּנ מַאךְ אִים פִּים בֶּעדֶר פוּן וַואסֶר מִיט עֶסִיג · חוּץ דֶעם מוּש אוּם יַאלַאפַּא וָוארְצֶל מִיט מַאגְנֶזִיָע אוּנ גִיבּ אִיהְם דֶער פוּן אַלִי צְוֵויי שָׁעָה אַהַאלְבּ ־קָאוִוי לֶעפֶלִי אוֹךְ טוּזְטוּ אִיהְם אוּף לֵייגְן גָארְשֶׁצִי אוּף דָעם דִיקְן פְלֵייש :

אָדֶר מַאךְ דֶעם קִינְד אַרַאנִי טַייבֶּלְם קֵייט אוּנ פִּים בֶּעדֶר פוּן עֶסִיג אוּנ וַואסֶר :

דִיא מוּטֶל וָואס אִיךְ הָאבּ דִיר דָא גְשְׁרִיבֶּן זָענִין גוּט אֲפִילוּ וֶוען דָם קִינְד הָאט חַס וְשָׁלוֹם קַאנְווּאוּלְסִיאָנֶען · וָוארוּם דָאס אִיז אַרְץ דֶער קְרָאם :

אוּים שְׁלַאג · בָּאד דָאס קִינְד אוּנ וַואשֶׁר מִיט מִילֶךְ אָדֶר [illegible] קְלַייאָן · אוּנ גִיבּ אִיהְם צוּ טְרִינְקְן רַאבַּרְבֶּרִי מִיט מַגְנֶעזִיָא · ווִידֶר נֶעם אַהַאלְבּ לוֹט סַאסַאפְּרִילָא קָאךְ עֶס אוּנ אַנְדֶר הַאלְבֶּן קְוַואטִירְלֶךְ וַואסֶר אַזוּ לַאנְג בִּיז עֶס וֶוערְט נָאר אַיין קְוַואטִירֶל · אַצוּנְד וַוארְף אַרַיין פְּרֵייזַאם קְרוֹיט לָאז עֶס אַזוּ שְׁטֵיין אַפֶּערְטֶל שָׁעָה זַייא עֶס אָפּ דוּרְךְ אַטִיכֶל · אוּנ דָאס גִיבּ דֶעם קִינְד בַּשְׁטֶענְדִיג צוּ טְרִינְקְן · אִיז דֶער אוּים שְׁלַאג טְרִיקְן בַּשְׁמִיר אִיהְם מִיט מַאנְדֶל אֵייל אָדֶר מִיט שְׁמַאלְץ · אִיז עֶר אָבֶּר שְׁטַארְק פַייכְט · זָאלְסְטוּ אוּם מוּשְׁן קַאלְךְ וַואסֶר מִיט בּוּמֶל אוּנ דֶער מִיט בַּשְׁמִירְן ·

מִיט עֶסֶר · דָאס הֵייסְט דָאס קִינְד בַּקוּמְט אוּף דֶר הוּט שְׁוַוארְצִי הוּיט פְלֶעקְן · דָאס בְּרֶענְט אִיהְם אוּנ עֶס אִיז שְׁטַארְק אוּם רוּהִיג · דָם קוּמְט דֶער פוּן וָואס מֶען הַאלְט דָאס קִינְד נִישְׁט רֵיין

אונ

אוּנ דִיא מִילְךְ אִיז נִישְׁט גוּט · דָאס בֶּעסְטוּ אִיז צוּ דֶעם : קְלַייאֶן בֶּעדִיר אָדֶר זַייפֶן בֶּעדֶר · אוּנ וֶוען עֶס זִיצְט אוּנ בָּאד זָאל מֶען רַייבֶּן דִיא הוֹיט מִיט וַוארְמֶי טִיכֶר · מֶען מוּז עֶס רַיין הַאלְטֶן אוּנ דִיא זַייגֶרֶן מוּז זִיךְ הִיטֶן פַר שְׁלֶעכְטֵי מַאֲכָלִים אוּנ פַאר שַׁארְפֵי מַשְׁקוֹת · זֵייעֶר פִיל קוּנְדֶר גֵייאֶן נֶעבִּיךְ פַר דֶער צַייט אַוֶועק פוּן דֶער וֶועלְט ·

וַוייל דִיא עֶלְטֶרֶן זֶענִין נַארִישׁ אוּנ אַז זֵייא זֶעהֶן דָאס קִינְד הָט הוֹיץ אָדֶר עֶס לַאקְסִירְט אָדֶר עֶס הָאט אַיין אַנְדֶרִי קְרַאנְקְהֵייט · זָאגֶן זֵיי עֶס שְׁנַיידֶן זִיךְ צוּנְד דֶעם קִינְד דִיא צֵיין · אוּנ אִיבֶּר דֶעם מַאכֶן זֵייא זִיךְ נִישְׁט פִיל דְרוֹיס · אִיבֶּר דֶעם זָאג אִיךְ אַייךְ אַז דוּא צֵיין הֵייבֶּן זִיךְ עֶרְשְׁט אָן צוּא שְׁנַיידֶן אוּנ דֶר פִיר אוּנ צְוַואנְצִיגְסְטֶע וָואךְ · פְרִיר קֵיינְמָאל נִישְׁט · אוּנ דָאס דוּאֶרְט בִּיז אוּנ דֶער מִיט פוּן דְרִיטֶן אַנְדֶ׳רִין יָאר · פְרִיר קוּמֶן אַרוּם דִיא מִיטְלֶסְטוּ צֵיינְדֶלְךְ אוּנ עֶטְלֶכִי וָואכֶן שְׁפֶּעטֶר קוּמֶן דִיא עֶרְשְׁטִי בַּאק צֵיין · דֶער נָאךְ קוּמֶן דִי שְׁפִּיצִגִי צֵיין פוּן בֵּיידִי זַייטֶן :

דָאס זֵייגֶן : מִזָאל דָאס קִינְד אַזוּ לַאנְג זֵייגִין בִּיז עֶס הָאט שׁוֹן זֶעקְס אָדֶר אַכְט צֵיין · אוּנ דָאס אִיז צְוִוישֶׁן דֶעם צֶעהֶנְטֶן אוּנ דֶעם זֶעכְצֶעהְטֶן חוֹדֶשׁ · אִיבֶּר דֶעם אִיז דָאס בֶּעסְטוּ צוּא זֵייגִין דָאס קִינְד פִינְף פֶּערְטֶל יָאר אָבֶּר נִישְׁט מֶעהְר · וָוארוּם פוּן צוּ לַאנְג זֵייגִין וֶוערְט דָאס קִינְד צוּא פֶּעט אוּנ עֶס וֶוערְט קְרַאנְקְלֶךְ גְרוֹסֶר הֵייט :

מַאנְכֶעס מָאל מוּז מֶען דָאס קִינְד פַאר דֶער צַייט אַנְטְוֵוינֶען · דָאס אִיז וֶוען דִיא זֵייגֶרֶן אִיז מְעוּבֶּרֶת גְוָוארֶן אָדֶר דִיא בְּרוּסְטֶן זֶענִין קְרַאנְק : אָדֶר דִיא מִילֶךְ אִיז שְׁלֶעכְט גְוָוארֶן : אָדֶר זִיא אִיז גַאנְץ פַר שְׁווִינְדֶען · אָדֶר דִיא זֵייגֶרֶן הָט אַשְׁוֶוערִי קְרַאנְקְהֵייט · אַמָאל טְרֶעפְט זִיךְ גָאר אַז דָאס בַּקוּמְט אַזוּ פַיינְד דִיא מִילֶךְ אַז עֶס מַאכְט

אַגְרוֹם גְשְׁרֵייא ווֶען עֶר זֶעהְט נָאר דִיא בְּרוּסְט· ווֶען עֶס טְרֶעפְט זִיךְ
אֵיינֶם פוּן דִי אַלִי פֶעל · מוּז מֶען תֵּיכֶף דִיא בְּרִיסְט אַוֶועק זֶעצֶן אוּנ
דָאס קִינְד אַנְטְוֵוינֶען · עֶס מֶעג אֲפִילוּ זַיין נָאךְ פַר דֶעם יָאהְר :

פרק ה

פוּן דֶעם אַנְטְוֵוינִין :

מֶען מוּז זִיךְ שְׁטַארְק הִיטֶן דָאס אַנְטְוֵוינְטוּ קוּנְד נִישְׁט צוּא אִיבֶּר שְׁטָאפֶּן · ווָאס וֵוינֶגֶר עֶס עֶסְט אִיז אַלְץ בֶּעסֶר · אִיבֶּר הוֹיפְּט·טָאר מֶען אִיהְם נִישְׁט גֶעבֶּן קַיין מֶעהְל שְׁפַּייזִין קַיין צוּקֶר גְבֶּעקְס · קַיין פוּטֶר גְבֶּעקְס · אוּנ קַיין קֶעז · ווָארוּם פוּן דְעם בַּאקוּמְט עֶס פִּיהְל ווֶערִים אוּנ אַגְרָאבֶּן בּוּךְ · אָדֶר דִי דָאר אוּנ דִיא עֶנְגְלִישֶׁע קְרַאנְקְהֵייט · דָאס בֶּעסְטוּ אִיז פַאר דֶעם קִינְד גוּטִי פְרוּשִׁי מִילֶךְ אָבֶּר בַּשְׁטֶענְדִיג מִילֶךְ אִיז אוֹיךְ נִישְׁט גוּט · אִיבֶּר דֶעם זָאל מֶען אִיהְם גֶעבִּין אַפָּאר מָאל אִין טָאג קְרֶעפְטִיגִי יוֹיךְ : קָאן מֶען אַרֵיין מִישֶׁן אַגֶעלְכֶן פוּן אֵיי אִיז אַוַודַאי גוּט :

ווִיא בַּאלְד דָאס קִינְד פַר טְרָאגְט נִישְׁט קַיין מִילֶךְ · עֶס בְּרֶענְט אוּנ הָאט גְרוּנֶם שְׁטוּל אוּנ דֶער בּוּךְ ווֶערְט גְרוֹס · מוּז מֶען תֵּיכֶף אַוֶועק זֶעצִין דִיא מִילְךְ אוּנ מֶען גִיט אִיהְם נָאר יוֹיךְ אַלֵיין · אִיז דָאס קִינְד גַאנְץ שְׁטַארְק זָאל מֶען אִיהְם נִישְׁט גֶעבִּין קַיין יוֹיךְ · נָאר מִילֶךְ אַלֵיין · נָאר עֶס אִיז גוּט צוּ צוּמִישֶׁן אַבִּיסֶל קַאוִוי דָאס פַאר שְׁטֵייט מֶען שׁוֹין אַלֵיין אַז צוּ מֶען הָאדְוִוט עֶס מִיט מִילֶךְ אָדֶר יוּךְ · מוּז אַלְץ דְרִינֶען זַיין אַיינְגְקָאכְט זֶעמִיל אָדֶר צְווִיבַּאק · אָדֶר רַייז אָדֶר גְרוּיץ :

ווֶען דָאס קוּנְד אִיז שׁוֹין בַּאלְד צְווֵייא יָאר אַלְט זָאל מֶען אִיהְם אָן הֵייבֶּן פְלֵייש צוּ גֶעבִּין · אָבֶּר נָאר אֵיין מָאל אוּנ טָאג אוּנ נִישְׁט

קַיין פֶּעט פְלֵייש נָאר מֶערְבּ · אִיז אָבֶר דָאס קִינְד גַאנְץ שְׁטַארְק זָאל
מֶען אִיהְם נָאר אֵיין מָאל אוּנ דְרַייא טָאג גֶעבִּין אַשְׁטִיקֶל פְלֵייש ·
רוּבֶּן; מוּיאָרֶן פָאסְטֶערְנַאק · קָאהְלְרִיבֶּן אוּנ בָּאלְבִּים זֶענִין פַאר קִינְדֶר
נִישְׁט גְזוּנְד · גַאנְץ שְׁטַארְקִי קוּנְדֶר מֶעגֶן עֶס יָא עֶסִין אָבֶר אוּךְ נָאר
זֵייעֶר וֵוייניג : אַרְבִּים אוּנ בּוֹנִים זֶענִין אוּךְ נִישְׁט גַאנְץ גְזִינְד · פּוּטֶער
גְבֶּעקְס · אֵייעֶר קוּכֶן אוּנ צוּקֶער גְבֶּעקְס אִיז אוּךְ נִישְׁט גְזִינְד :

אָפְּ גְשַׁיילְטִי עֶפִּיל אִין בֵּארִין אוּנ אַנְדְרִי גַאנְץ צַייטֶגִי אוּפְּסִין מֶעג דָם
קִינְד עֶסִין אָבֶר נִישְׁט פִיהְל גוּט אוּם גְבַּאקֶן וֵוייצֶן בְּרוּט אִיז פַאר
קִינְדֶר זֵייעֶר גוּט · אָבֶר עֶס זָאל נִישְׁט צוּ פְרִישׁ זַיין אוּנ נִישְׁט צוּא
קְלֶעבֶּרְדִיג · שְׁפֶּעטֶר אַז דָאס קִינְד אִיז שׁוֹן אַלְט אִיבֶּר דְרַייא יָאר
אִיז קָארֶן בְּרוּט פַר אִיהְם זֵייעֶר גְזִינְד :

דֶער בֶּעסְטוּ טְרִינְק פַאר אַקִינְד אִיז פְרִישׁ קַאלְט וַואסֶר · מֶען מוּז עֶס
תֵּיכֶּף נָאךְ דֶעם אַנְטְוֵוייֶנֶן אֵיינְצִיג וַויים גְוֵוייֶנֶן מִיט דֶעם
קַאלְטֶן וַואסֶר · וֶועט עֶס לַאנְג לֶעבֶּן אוּנ בַּשְׁטֶענְדִיג גְזוּנְד זַיין · לִינְדֶן
טֵיי אִיז אוּךְ זֵייעֶר גוּט אִין פִיל בֶּעסֶר פוּן רִיסִישִׁי טֵיי אָדֶר רָאמַאנֶעק
אוּנ בָּאזָאִיוִי הְוִויאַט · קַאוִוי אִיז אוּךְ גוּט · זִיא מוּז אָבֶר נִישְׁט שְׁטַארְק
זַיין · אוּנ מְזָאל זִיא מִישֶׁן מִיט סְמֶעטֶנִי · שָׁאקָאלַאדִי אִיז נִיט דֶעם
צוּ גֶעהִין צְוֵוייא מָאל אוּנ דֶער וָואךְ · רֵיין בִּיר אִיז אוּךְ גוּט · אָבֶר
עֶס טָאר נִישְׁט זַיין צוּ יוּנְג אוּנ נִישְׁט צוּ שְׁטַארְק · פַאר מָאגֶרִי קִינְדֶר
אִיז דָם בִּיר זֵייעֶר גְזִינְד · אִיבֶּר הוֹיפְּט אִיז פַר זֵייא גוּט אַבִּיר זוּף מִיט
אֵייעֶר אוּנ צִיקֶר · וַויין אִיז פַר קִינְדֶר זֵייעֶר שֶׁעדְלִיךְ סַיידִין אַז עֶס אִיז
זֵייעֶר שְׁוַואךְ אוּנ זֵייעֶר בְּלַאס מֶעג מֶען אִיהְם אַמָאל גֶעבִּין אַלֶעפֶּלִי
גִיטִין וַויין פַאר אַמֶעדִיצִין · בְּרַאנְפֶן אִיז פַאר דֶעם קִינְד גָאר גְפֶערְלִיךְ
אוּנ מְטָאר עֶס גָאר נִיט אָן הֵייבֶּן צוּא גְוֵוייֶנֶן בְּרַאנְפֶן צוּא טְרוּנְקֶן ·

מען

מֶען מוּז גְוֵויינִין דָאס קוּנְד עֶס זָאל עֶסִין רֶעגֶל מֶעסִיג · דִיא צַייט פוּן יֶעדֶען מָאל עֶסִין מוּז אַלִי טָאג גְלַייךְ זַיין אוּנ מֶען מוּז פֶּעסְט זֶעצִין אַזוֹ פוּהְל צַייט פוּן אֵיינְמָאל צוּם אַנְדֶערִין אַז דָאס עֶסִין זָאל לַייכְט פַר דַייאֶט וֶוערִין · מֶען מוּז זֶעהֶן זֵייא זָאלֶען זִיךְ נִישְׁט אִיבֶּער לָאדֶען דֶעם מָאגִין · בַּייא דֶער נַאכְט טָאר מֶען זֵייא קֵיין מָאל קֵיין פְלֵייש נִישְׁט גֶעבִּין אוּנ נִישְׁט אַזוֹנִי מַאכְלִים וָואס פּוּשְׁן אָן דֶעם בּוֹיךְ וֶוען עֶס שְׁלָאפְט טָאר מֶען עֶס נִישְׁט אוּף וֶועקִין צוּם עֶסִין · מְזָאל דֶעם קִינְד נִישְׁט גֶעבִּין צוּ טְרוּנְקִין אוּנ מִיטֶען עֶסִין נָאר עֶרְשְׁט וֶוען עֶס הָאט אָפּ גְגֶעסִין זָאל מֶען אִיהְם גֶעבִּין אַטְרוּנְק מֶען זָאל דֶעם קוּנְד נִישְׁט גֶעבִּין צוּ עֶסִין אִין אַצִינֶערְן שִׁיסְלִי אָדֶער אִין אַצִינֶערְנִים לֶעפִּיל אוּנ מֶען זָאל אִים נִישְׁט קַייאֶן דָאס עֶסִין ווָארוּם דָאס אִיז זֵייעֶר אוּם גְזוּנְד.

בִּיז דָאס קִינְד קָאן נִישְׁט אַלֵיין גֵיין זָאל מֶען אִים נִישְׁט אָן טוּן קֵיין שׁוּךְ דִיא זָאקִין וִויא בַּאלְד זֵייא וֶוערִין נַאס מוּז מֶען אִים אַנְדֶערִי אָן טוּן מֶען מוּז זֶעהֶן אַז דָאס אוּנְטֶערְלַייבּ אוּנ דִיא פוּס זָאלִין וַוארִים בַּקְלֵייד זַיין דֶער הַאלְז זָאל זַיין פְרַייא נָאר וֶוען עֶס אִיז גַאנְץ קַאלְט זָאל מֶען אִים גַאנְץ לַייכְט פַאר בּוּנְדֶען דֶער קָאפּ אוּנ דִיא בְּרוּסְט זָאלִין גַאנְץ גְרוּנְג בַּדֶעקְט זַיין וָוארוּם עֶס אִיז בֶּעסֶר אַז זֵייא זֶענִין קִיהְל אֵיידֶער וַוארִים.

לֶערְנִין זָאל מֶען מִיט דֶעם קִינְד נִישְׁט בִּיז עֶס אִיז אַלְט זֶעקְס יָאר אוּף דֶעם אִיז דָא אַשְׁפְּרֶעךְ וָוארְט צוּ קְלוּגִי קִינְדֶער חָאוִוין זִיךְ נִישְׁט דִיא מֵיינוּנְג דֶערְפוּן אִיז אַז וִויא בַּאלְד מֶען מַאכְט דָאס קוּנְד קְלוּג פַאר דֶער צַייט אוּנ מוּטְשׁוּט עֶס מִיט לֶערְנִין פַאר לִירְט עֶס דִיא כּוֹחוֹת אוּנ קָאן נִישְׁט לַאנְג לֶעבִּין.

פּרק ו

וֶוען דָאס קוּנְד אִיז שׁוֹן אִין אַנְדֶרִין יָאר.

גְהִירֶן אָן צִינְדוּנְג. דָאס קוּנְד אִיז אַלְץ שְׁלֶעפִּרִיג עֶס הָאט קַיין לוּסְט
נִישְׁט צוּם עֶסִין עֶס בְּרֶעכְט אוּנ אִיז נֶעצַר עֶס קָאן נִישְׁט
קוּקִין אִין לֶעכְט אַרַיין דָאס אִיז אַלְץ אַם אָנְפַאנְג אוּנ אַז מֶעהְט
נִישְׁט תֵּיכֶף צוּ טוּן דֶער צוּ וֶוערְט דִיא הִיץ אַלִי מָאל שְׁטַארְקֶער
אוּנ עֶס אִיז אִין אַגְרוֹסִי סַכָּנָה אִיבֶּר דֶעם מוּז מֶען תֵּיכֶף שְׁטֶעלֶען
דֶעם קוּנְד אוּנְטֶער דִיא אוֹעֶרִין אוּנ אוֹיף דִיא שְׁלֶעפִּין זֶעקְם בְּלוּט אִיגְל
אוּנ טוּנְק אַיין אַטוּכֶל אִין קַאלְט וַואסֶער דְרוּק עֶס אוּם אוּנ לֵייג
עֶס צוּ צוּם קָאפּ דוּא מוּזְט אַלִי פֶּערְטִיל שָׁעָה אַיין אַנְדֶר טוּכֶל אוֹיף
לֵייגִין חוּץ דֶעם מִישׁ צוּ אַלוּט עֶנְגֶלִישׁ זַאלְץ אוּנ אַקְוַואטִירֶל וַואסֶר אוּנ
גֶעבּ אִים דֶער פוּן אַלִי צְוֵוייא שָׁעָה אַיין עֶסְלֶעפִיל אָדֶר מִישׁ צוּ
אַקְוִוינְט סַאלְפֶּעטֶר אוּנ אַהַלְבּ קְוַואטִירֶל וַואסֶר שׁוּט צוּ אַבִּיסֶל צוּקֶ־
אוּנ גֶעבּ אִים אַלִי שָׁעָה דֶער פוּן אַקָאוִוי לֶעפֶעלִי אוּנ שְׁטוּבּ טָאר
נִישְׁט וַוארִים זַיין דִיא פֶּענְסְטֶער מוּז מֶען פַאר הֵיינְגִין דֶער קָאפּ זָאל לִיגִין
אוֹיף אַלֶעדִירִין קִישֶׁן טְרוּנְקִין זָאל עֶס נָאר קַאלְט וַואסִיר עֶסִין זָאל
עֶס הָאבֶּר גְרֵייץ אָדֶר גְקָאכְטִי פְלוֹימֶען אָבֶּר נִישְׁט קַיין פְלֵייש.

הַאלְז אָן צִינְדוּנְג. דֶער הִים אִיז הֵייזֶערִיק טְרוּקְן אוּנ פַּייפְּט אַזוֹ וִויא
אַיוּנֶער הָאן קְרֵייאֶט שְׁפֶּעטֶער בְּרֵיינְגְט עֶס אַרוֹם שְׁטוּקֶער שְׁלֵיים בַּיי
דֶעם הִים דֶער אָהֶטֶם גֵייט שְׁוֶוער אוּנ וֶוען מֶען פַאר חַאפְּט דָאס
נִישְׁט בַּייא צַייטֶן קָאן עֶס וֶוערִין זֵייעֶר גְפֶעהְרְלִיךְ:

דָא מוּז מֶען תֵּיכֶף שְׁטֶעלִין זֶעקְם אָדֶר אַכְט בְּלוּט אִיגְל אוֹיף דֶעם
הַאלְז אוּנ דָאס בְּלוּט זָאל גֵיין צְוֵוייא שָׁעָה חוּץ דֶעם זָאל מֶען אוּם

מִישְׁן אַלוּט עֶנְגְלִשִׁי זַאלְץ אוּנ אַקְוַואטִירְל וַואסֶר אוּנ זָאל אִים אַיְין גֶעבְּן אַלִי צְווֵייא שָׁעָה אַיין עֶס לֶעפִיל פְּרַאכְט עֶס שְׁטַארְק אוּף דֶר בְּרוּסְט מוּז מֶען זֶעהֶן עֶס זָאל אָפּ בְּרֶעכְן טִינְק אַיין אַפֶּעדִיר אוּנ בּוֹמֶל אוּנ רֵייץ דֶער מִיט אַזוֹ לַאנְג דֶעם גִימָן בִּיז עֶס בְּרֶעכְט אָדֶר גִיבּ אִים צוּ טְרִינְקֶן לֶעפֶלְךְ וַואסֶר מִיט אוּם גְזַאלְצֶנֶי פּוּטֶר ·בִּיז עֶס בְּרֶעכְט אוּף דֶעם הַאלְז לֵייג אִים צוּ לְיַיאנִי שְׁ׳זְמֶיע גְקָאכְט אוּנ וַואסֶר אוּף דֶעם דִיקְן פְלֵייש לֵייג אוּף גָארְשִׁיצִי דָארְט זָאל עֶס לִיגְן דְרַייא פֶערְטֶל שָׁעָה חוּץ דֶעם מַאךְ אִים פִּים בֶּעדֶר אוּנ מַאךְ אִים אַקַאנִי פוּן וַוארִים וַואסֶר מִיט אַיין עֶס לֶעפֶל עֶסִיג עֶסִין זָאל עֶס נִישְׁט מֶער· נָאר הָאבֵּר גְרִייץ אוּנ טְרוּנְקֶן זָאל עֶס לִינְדֶן טֵייא אָדֶר וַואסֶר אִיבֶּר גְקָאכְט מִיט הַארְט בְּרוּט ·

פִּיבֶּר בַּאלְד אִיז דֶעם קִינְד צוּא קַאלְט בַּאלְד צוּא הֵייס עֶס הָאט קָאפּ שְׁמֶערְצֶן אוּז בְּרֶעכְט אוּנ אִיז שְׁטַארְק דָארְשְׁטִיג דֶער בּוּךְ אִיז גְשְׁפַּאנְט דֶער הֵפֶּק לוּפְט גְשְׁווִינְד אוּנ עֶס אִיז נֶעצַר פְּרִיר פְלֶעגְט מֶען צוּא מֵיינֶן אַז דָאס קוּמְט פוּן דוּא צֵיין צוּנְד הָאט מֶען אָבֶּר דֶר קְלֶערְט אַז דָאס קֶער זִיךְ גָאר מִיט דִיא צֵיין נִישְׁט אָן : אִיז דִיא הִיץ נִישְׁט שְׁטַארְק גוּט מֶען דֶעם קִינְד צוּא עֶסִין הָאבֶּר גְרִייץ אוּנ צוּ טְרִינְקֶן קַאלְט וַואסֶר אִיז אָבֶּר דִיא הִיץ גַאנְץ שְׁטַארְק אוּנ דִיא אוֹגִין גְלַאנְצֶן ·מוּז מֶען אִים שְׁטֶעלֶן זֶעקְס בִּיז אַכְט בְּלוּט אִיגֶל אוּנְטֶר דִיא אוֹעֶרֶן אוּף דֶעם דִיקֶן פְלֵייש לֵייגְט מֶען גָארְשִׁיצִי אוּנ מַאךְ אִים אַקַאנִי פוּן רָאמְיַאנֶעק מִט לְיַאנִי אֵייל חוּץ דֶעם מוּשׁ אוּם מַאנְדֶל מִילְךְ מִיט אַפֶּערְטֶל לוּט סַאלְפֶּעטֶר אוּנ אַהַאלְבּ לוּט צוּקֶר פוּן דֶעם גִיבּ אִים אַלִי צְווֵייא שָׁעָה אַיין עֶס לֶעפֶל אוּף דֶעם קָאפּ לֵייג צוּ אַייז אָדֶר טִיכֶר אַיין גְטִינְקְט אוּנ וַואסֶר מִיט עֶסִיג

אִיז

אִיז דֶר בּוּךְ שְׁטַארְק אוּף גְטְרִיבֶּן אוּנ עֶס טוּט דֶעם קִינְד וֵויא וֶוען מֶען רִירְט אִים אָן מוּזְטוּ שְׁטֶעלֶן זֶעקְס בִּיז אַכְט בְּלוּט אִיגֶל אַרוּם דֶעם נָאפֶּל אוּנ לֵייג וַוארֶמִי אוּם שְׁלֶעגֶע פוּן לֵייאַנִי שֶׁעמֶיֶע אוּף דֶעם גַאנְצֶן בּוּךְ עֶסִין זָאל עֶס נִישְׁט מֶער נָאר הָאבֶּר גְרִייץ אוּנ טְרוּנְקֶן נָאר וַואסֶר אָבֶּר דָם וַואסְר טָאר נִישְׁט צוּ קַאלְט זַיין :

שַׁארְלַאךְ דָאס אִיז אֵיינְגֶעטְלֶעךְ אוּךְ אַיין אוּים שְׁלַאג אָבֶּר עֶס זֶענִין נִישְׁט דָא קַיין בְּלֶעטֶרְלֶעךְ נָאר דִיא הוֹיט אִיז אִיבֶּר גְשִׁיט מִיט רוֹטִי פְלֶעקֶן פוּן דֶעם הָאט עֶס שְׁטַארְק הוֹיץ אוּנ קָאפּ שְׁמֶערְצֶן אוּנ פַאר שְׁטָאפּוּנְג דָאס עֶרְשְׁטִי אִיז תֵּיכֶּף דֶעם קוּנְד אָדֶר צוּ לָאזֶן אוּנ ווִי פִיל יָאהְר עֶס אִיז אַלְט אַזוֹ פִיל אוּנְצֶן בְּלוּט זָאלֶן אָפּ רִינֶן אוּף דֶעם קָאפּ לֵייג קַאלְטִי אוּם שְׁלֶעגֶע אָדֶר אַייז אוּנ נֶעם אַהאלְבּ קְוִוינְט סַאלְפֶּעטֶר מוּשׁ עֶס אוּם מִיט אַקְוַואטִירֶל מַאנְדֶל מִילֶךְ אוּנ אַבִּיסֶל צִיקֶר אוּנ גִיבּ אִים דֶער פוּן אַלִי צְוֵוייא שָׁעָה אַיין עֶס לֶעפִיל אָדֶר מוּשׁ אוּם קְרֶעמֶערְטַארְטֶרִי אוּנ עֶנְגְלִישׁ זַאלְץ מִיט מַאנְדֶל מִילֶךְ אוּנ גִיבּ אִים אַלִי 2 שָׁעָה אַיין עֶס לֶעפִיל פִיבֶּרְט עֶס אִים שְׁטַארְק שְׁטֶעל אוּף דֶעם הַאלְז דְרַיי בְּלוּט אִיגֶל אִיז דָאס קוּנְד קְרֶעפְטִיג מֶעגְסְטוּ אִים אוּךְ שְׁטֶעלֶן אוּנְטֶר דִיא אוֹיעֶרֶן צְוֵוייא בְּלוּט אִיגֶל ·

טְרִינְקֶן זָאל עֶס רֵיין וַואסֶר אָדֶר לִימִינַאדִי עֶסִין זָאל עֶס הָאבֶּר גְרִייץ :

הָאט זִיךְ אָבֶּר דוּא קְרַאנְקְהֵייט פַאר שְׁטַארְקֶערְט אוּנ דֶער הַאלְז אִיז עֶנְטְצִינְדֶען · מוּזְטוּ נֶעמִין אַקְוִוינְט חִינָא אוּנ אָפּ קָאכִין אוּנ אַהאלְבֶּע קָארְט וַואסֶר בִּיז דוּא הֶעלְפְט אִיז אַיינְגֶעקָאכְט · זַאיי עֶס אָפּ · מוּשׁ צוּא אַבִּיסֶל צוּקֶר · אוּנ גוּבּ אִים אַלִי צְוֵוייא שָׁעָה אַיין עֶסלֶעפִיל · צוּא עֶסִין גִיבּ אִים קְרֶעפְטִיגוּ יוּךְ פוּן רוּנְד פְלֵיישׁ · אוּנ וַויין זוּפּ מִיט אַגֶעלְכִין פוּן אֵיי · טְרִינְקֶן זָאל עֶס וַויין מִיט וַואסִיר

אָדֶער גוּט אוּם גִישְׁטַאנִין בִּיר · אוּף דֶער הוּט זָאלְסְטוּ אוּף לֵייגְן
חְרֵיין אָדֶר דָאס בְּלָאזִין פְּלַאסְטֶר :

וֶוען עֶס הֵייבְּט זִיךְ אָן דִיא הוּט אָפּ צוּא שֵׁיילֶן · אִיז דָאס קוּנְד
שׁוֹן אוּם דֶער גִיפָאהְר · דוּא קְרַאנְקְהֵייט אִיז שׁוֹן אַוֶועק · אָבֶּר
מֶען מוּז זֶעהְן עֶס זָאל זִיךְ נוּשְׁט פַאר קִיהֶלְן · אוּנ עֶס זָאל נָאר עֶסֶן
לַייכְטִי יַאחְלֶךְ ז.וּג גִיקָאכְטִי פְלוֹימֶן · אוּנ עֶרְשְׁט נָאךְ דֶעם אֵיין אוּנ
צְוַאנְצִיגְסְטוּן טָאג מֶעג מֶען אִים אָנְהֵייבֶּן צוּא גֶעבֶּן פְלֵייש · גַאנְץ
גִיזוּנְד אִיז עֶס עֶרְשְׁט נָאךְ פֶערְצִיג טָאג · אִיבֶּר דֶעם מוּז מֶען עֶס
נָאךְ אַלְץ אָפּ הִיטֶן עֶס זָאל נוּשְׁט אַסַךְ עֶסִין :

עֶס טְרֶעפְט זִיךְ מַאנְכֶם מָאל אַז נָאךְ דֶעם שַׁארְלַאךְ בַּקוּמְט דָאס
קוּנְד דוּא וַואסֶר זוּכְט · דָאס מִיטֶל דֶער צוּא אִיז אָבּ צוּא קָאכֶן
פֶּעטְרֶשְׁקִי אָדֶר קְרֶעמָארְטַארְטֶרִי אוּנ דָאס זָאל עֶר טְרוּנְקֶן :

אַמָאל בַּקוּמְט עֶס נָאךְ דֶעם שַׁארְלֶךְ אַגִישְׁווִילֶכְץ אוּנְטֶר דוּא אוֹיעֶרֶן :
שְׁטֶעל אִים דוּרְט פִיר אָדֶר זֶעקְס בְּלוּט אוּגֶל · אוּנ גוּבּ אִים
אַיין מַאנַא אָדֶר רַאבַּרְבַּרִי צוּם אָבּ פִירֶן · חוּץ דֶעם לֵייג אוּף
דֶעם גִישְׁווִילֶכְץ אוּמְשְׁלֶעגֶע פוּן זֶעמֶל מִיט מִילֶךְ אָדֶר גִיקָאכְטִי
לְיַיאנִי סִימֶיע :

קַייךְ הוּם · גוּבּ אִים צוּם אָבּ פִירֶן מַאנַא אָדֶר סֶענֶעס בְּלֶעטִיר ·
צוּם טְרוּנְקִין קָאךְ אִים אָפּ לַאקְרִיץ אָדֶר לְיַיאנִי שֶׁעמְיֶע · עֶסִין
זָאל עֶס נָאר הָאבֶּר גְרִיץ · הָאט עֶס אָבֶּר שְׁטַארְק חוּץ · שְׁטֶעל אִים
אוּף דֶער בְּרוּסְט זֶעקְס בִּיז אַכְט בְּלוּט אִיגֶל · חוּץ דֶעם קָאךְ אָפּ
אַקְטִירֶל ווַאסֶר מִיט לְיַיאנִי שֶׁעמְיֶע · טוּא אַרַיין אַקְווִינְט כַּאלְפֶּעטֶר
מִיט אַשְׁטִיקֶל צוּקֶר אוּנ גִיבּ אִים אַלִי צְווֵייא שָׁעָה אֵיין עֶסְלֶעפִיל ·
אִיבֶּר הוּפְט אִיז זֵייעֶר גִיזוּנְד צוּם קַייךְ הוּם זְוִיאִירוּ פוּסְבֶּעדֶר · דָא

הייסט

הייסט · דרייא קארט ווארום וואסר און אהאלבע קארט עסיג · און
דעם זאל דאס קונד באדין דוא פוס אפערטיל שעה פר דעם שלאפן
גיין · אוך איז גוט מיזאל צוא שניידן אציבלי און דער מיט צוא
רייבן דוא פארעשוואליך · אוך איז גיט א קאני פון ראמיאנעק מיט
זאליץ און בומל · ווידר דער הוס שטארקר מאך אים קאנים פון
טייבלשקייט אדר מען גיסט אקטירל היים וואסר אוף אהאלב לוט
באלדריאן ווארציל · לאזט עס אפערטיל שעה שטיין · דער נאך
מאכט מען דער מיט דוא קאני · איז דאס קינד זייער מאגער
און אפ גישוועכט · מאך אים קאנים פון מילך אדר חינא :

נארמו בעדר זענין זייער גוט צום הוס · שיט ארין און דעם ווענד
אהאלב פונט פאטש דעם באר מאך ביא דער נאכט פאר
דעם שלאפן אוך צוא לייגן אוויזיקאטאר אוף דעם הארץ · און
עס זאל אזו לאנג ליגן ביז עס צוהט זיך אן אבלאז · אדר מאך
אפלאסטר פון טעריאק מיט אביסל קאמפר און לייג עס צוא אוף
דעם ברוסט · עסין עס נאר לייכטע מילכדיגע מאכלים · קוזי אייער
מאגרי יוך · גיקאכטי פלוימן אדער בארלך · גרין צייג טרונקען
זאל עס קאלט וואסער · איז עס שטארק מאגער · גוב אים גוטי
יוך · בור מיט צוקר און אגעלכין פון איי · שאקאלאדע
אדער קאווי :

ווען אקונד האט שקראפעלן · גוס אהאלב קטירל זידענדיג וואסיר
אוף אהאלב לוט סענעס בלעטר · דעק עס צוא און לאז עס
אזו שטיין אפערטל שעה · זאיי עס אפ · ימוש צוא אביסל צוקר און
גוב אים אלי צווייא שעה איין עסלעפל · דאס וועט אים אב פירן ·
איז דאס קונד מאגר קאך אפ אהאלב לוט חינא אין אקטירל

וואסר

וַואסֶר לָאז דוּא הֶעלְפְט אַיינְקָאכְין · זַאיי עֶס אָפּ · מוּשׁ צוּא אַבִּיסֶל צוּקֶר · אוּנ גוּבּ אִים אַלִי צְווֵייא שָׁעָה אַיין עֶסלֶעפֶל · דָאס וֶועט אִים שְׁטַארְקֶן · אָדֶער גוּבּ אִים דְרַייא מָאל אוּנ טָאג גִיקָאכְטִי קַאוֶוע אוּם חֲזִיר נוּם מִיט סְמֶעטֶנִי : חוּץ דֶעם אִיז וַייעֶר גוּט צוּא שְׁקְרָאפֶּל · בֶּעדֶר פוּן שְׁטַאשְׁקִי זֶעלְיֶיע אָדֶר פוּן רָאמִיַאנֶעק אָדֶר פוּן אַנְדֶערִי שְׁמֶעקְדִיגִי קְרַייטֶכְצֶר · אִיבֶּר הוּפְט אִיז גִיט שְׁוֶועבִּיל בֶּעדֶר אָדֶער גַאנְץ פְּרָאסְטוּ בֶּעדֶר · נָאר אוּנ יֶעדֶן בָּאר שִׁיט אַרַיין אַפּוּנְט זַאלְץ אוּנ אַפּוּנְט עֶנְגְלִישׁ זַאלְץ :

אוּךְ אִיז גוּט אַיינְצוּרַייבְּן דֶעם רוּקְן אוּנ דָארְט וְויא עֶס אִיז גִישְׁוָואלֶן מִיט סַאלִימִיַאק שְׁפִּרִיטוּס אָדֶער אַמָנִיוּם לִינִימֶענְט · אָדֶער אוּף צוּא לֵייגִין אוּף דוּא גִישְׁוָואלֶנִי עֶרְטֶר פְּלֶעסְטֶערְלִיךְ פוּן אַמָאנִיַעק מֶערְקוּרִיוּט אָדֶער פוּן טַאבְּלְשֶׁקִייט :

עֶס טָאר נוּשְׁט עֶסִין שְׁטַארְק גוּזַאלְצֶנִי אָדֶער גִיפֶּעפֶּרְטוּ מַאכָלִים · נִישְׁט קַיין אַרְבִּים אוּנ בּוֹנִים · נוּשְׁט קַיין מֶעהל שְׁפַּייזֶן נוּשְׁט קַיין מִילֶךְ אָדֶער פֶּעטוּ מַאֲכָלִים · עֶס מֶעג עֶסִין גִיבְּרָאטֶן רִינְד פְלֵייש · גוּטִי יוּךְ · קֶעלְבֶּרְנֶם · חִינֶרְנֶשׁ · מִיט רַייז אָדֶר גְרַייפְּלֶךְ · אָדֶר אַווַיין זוּפּ מִיט אַגֶעלֶכֶן פוּן אֵיי · עֶס מוּז זוּצֶן אוּף דֶער רֵיינִיר לוּפְט אוּנ וַואשִׁין דֶעם קֶערְפֶּר אַלִי מָאל מִיט קַאלְט וַואסֶר אוּנ נוּשְׁט שְׁלָאפֶען אוּף אִיבֶּער בֶּעטִין מִיט פֶעדֶרֶען אוּךְ מוּז עֶס פִּיל שְׁפַּאצִירֶן גֵיין ·

זֶענִין דוּא אוֹגֶן שְׁקְרָאפֶּלֶן · נֶעם יַאלַאפָּא וָוארְצֶל אַיין לוּט : אוּנ גוּבּ דֶעם קוּנְד אַלִי טָאג אַדְרִיטֶל דֶער פוּן צוּם אָבּ פִירֶן · אוּף דֶעם נַאקִין לֵייג אַוויזִיקַאטָאר · אוּנ אוּף דֶער וַואוּנְד וָואס וִוירְד דֶער פוּן לֵייג אַלִי מָאל צוּא אַרַייץ וַאלְבּ כְּדֵי עֶס זָאל תָּמִיד פְלִיסֶן · בִּיז

דוּא

דוּא שְׁקְרָאפֶּעלֶן הֶערֶן אוּף ׃ דוּא אוֹגֶן וָואשׁ אַלִי מָאל מִיט רָאמְיַאנֶעק · עֶסִין זָאל עֶס זַייעֶר וֵויינוּג ·

הָאט דָאס קוּנְד דוּא אָבְּצֶעהְרוּנג דָאס הֵייסְט דוּא דָאר · אִיז דָאס עֶרְשְׁטִי מִיזָאל גֶעבִּין צוּם אָבּ פִיהְרֶן אַקְוִוינְט יַאלַאפַּא וָוארְצִיל אוּנ אַקְוִוינְט צוּקֶר · פוּן דֶעם גוּבּ אִים אַלִי צְוֵוייא שָׁעָה אַדְרִיטֶל · אָדֶער רַאבַּארְבֶּר וָוארְצִיל אַהַאלְבּ קְוִוינְט אַלִי פִיר שָׁעָה · חוּץ דֶעם גוּבּ אִים חִינָא אָדֶער גִיקָאכְטִי חַזִיר נוּם אַזוֹ וִויא מִיר הָאבֶּן אוֹבֶּן גִיזָאגְט בַּייא דוּא שְׁקְרָאפֶּעל ׃ אִיבֶּר אַלִים גוּבּ אִים דְרַייא מָאל אִין טָאג אַיין עֶסלֶעפֶּעל בְּרוּינִים לֶעבֶּר טְרָאן · אוּךְ הֵייבּ אִים דֶעם גַאנְצֶן קֶערְפֶּר אַלִי טָאג אַיינְמָאל מִיט דֶעם טְרָאן · אוּנ דֶער נָאךְ מַאךְ אִים אַזֵייפֶן בָּאר ·

וֶוערֶם · דֶער סִימָן דְרוּף אִיז · עֶס בַּייסְט אִין דֶער נָאז · עֶס אִיז בְּלָא אַרוּם דוּא אוֹגֶן · עֶס שְׁטִינְקְט אוּם דֶעם מוֹל · דוּא צוּנג אִיז נוּשְׁט רֵיין · עֶס קְרִיצְט מִיט דוּא צֵיין אוּנ שְׁלַאף · בַּאלְד לַאקְסִירְט עֶס · בַּאלְד אִיז עֶס פַּאר שְׁטָאפְּט · דוּא בֶּעסְטוּ מִיטֶל צוּא וֶוערִים זֶענִין דוּא · עֶנְטְוֶועדֶר מוּשׁ אוּם אַקְוִוינְט וֶוערֶם קְרוּט מִיט אַקְוִוינְט צוּקֶר אוּנ גוּבּ אִים אַלִי פִיר שָׁעָה אַדְרִיטֶל דֶער פוּן אָדֶער אַקְוִוינְט וֶוערִים קְרוּט מִיט אַלֶעפִיל הָאנוּג פוּן דֶעם גוּבּ אִים אַלִי דְרַייא שָׁעָה אַקָאוִוי לֶעפְּלִי אָדֶר אַקְוִינְט וֶוערִים קְרוּט מִיט אַקְוִוינְט וָואלֶעדְרִיאַן וָוארְצִיל אוּנ אַקְוִוינְט עֶנְגְלִישׁ זַאלְץ אוּנ אַקְוִוינְט הָאנוּג מוּשׁ עֶס אוּם גַאנְץ גִידֶעכְט אוּנ גוּבּ אִים אַלִי דְרַייא שָׁעָה אַקָאוִוי לֶעפְּלִי אָדֶער אַקְוִוינְט וַואלֶעריַאן וָוארְצִיל · גִים דְרוּף אַקְטִירֶל הֵיים וַואסֶר לָאז עֶס שְׁטֵיין אַפִירְטֶל שָׁעָה אוּנ זַאיי עֶס אָפּ שׁוּט אַרַיין אַבִּיסֶל צוּקֶר אוּנ גִיבּ אִים אַלִי צְוֵוייא שָׁעָה אַיין עֶסלֶעפֶּל אָדֶר גוּם אַקְטִירֶל זִידֶנְדוּג

וַואסֶר אויף אַהַאלְבּ לוט וַואלֶערִיאַן וָוארְצִיל אוּנ אַהַאלְבּ לוט וֶוערים קְרוט לָאז עֶס שְׁטֵיין אַפֶּערְטֶל שָׁעָה אוּנ מַאךְ דֶער מִיט צְוֵייא קַאנִיס אָדֶער נֶעם אַהַאלְבּ קְווינְט טַייבֶּלְשִׁקֵייט רַייבּ עֶס מִיט אַגֶעלְכֶן פוּן אֵיי אוּנ אַשְׁטֵייסֶל גוּם אַלִי מָאל צוּא בִּיסְלֶךְ וַויס לֶעבְלֶךְ וַואסֶר אָדֶר רָאמִיאַנִיק בִּיז עֶס אִיז גְנוּג צוּא אַקַאנִי אוּנ מַאךְ אִים דֶער מִיט אַקַאנִי אָדֶר גוּבּ דָאס קוּנְד אַלִי צְוֵייא שָׁעָה הָאבֶּר גְרִיץ מִיט אַקַאוִוי לֶעפֶּלִי

רִיצְ נוּם עֶהל :

אִיבֶּר הוּפְּט אִיז זֵייעֶר גוּט פִּינְפְּצֶעהֶן לִימִינִי קֶערְלִיךְ קָאךְ זֵייא אוּנ אַקְטִירֶל מִילֶךְ פְּרֶעס זֵייא דֶער נָאךְ אוּס אוּנ גוּבּ אִים צוּא טְרוּנְקֶן דוּא מִילֶךְ נִיבְמֶרֶן דָאס זָאלְסְטוּ פוּן אַכְט טָאג דוּרְךְ אַיינַאנְדֶר · עֶס אִיז אָבֶּער נָאךְ דָא אַמִיטֶל צוּא פַאר טְרַייבֶּן דוּא וֶוערִים אויף תָּמִיד נֶעם אַהַאלְבּ לוט אַייזִין וִויטְרִיאל אַהַאלְבּ לוט חִינָא אַהַאלְבּ לוט וֶוערִים קְרוּט מוּשׁ עֶס צוּנַאנְד מִיט סְרָאפּ בִּיז עֶס אִיז גִידֶעכְט וִויא אַיין אַיינְגִימַאכְץ אוּנ גוּבּ אִים אַלִי דְרַייא שָׁעָה אַקַאוִוי לֶעפֶּלִי · מִיטָאר דֶעם קוּנְד נוּשְׁט גֶעבִּין קַיין מֶעהל שְׁפַייזֶן קַיין מִילֶךְ אוּנ קַיין פֶּעטוּ מַאכָלִים פְלֵייש זָאל עֶס יָא עֶסִין · טְרוּנְקִין אִיז דָאס בֶּעסְטוּ קַאלְט וַואסֶר אָדֶר וַויין מִיט וַואסֶר אָדֶר לַייכְט בִּיר · תְּחִלַּת אִיז גוּט גַאנְץ לַייכְטִי מוּטֶל צוּא פְּרוּבֶּן מֶען צוּא קְלָאפְּט יַאלַאפָּא וָוארְצִיל אָדֶר רַאבַּארְבֶּרִי אָדֶר עֶנְגְלִישׁ זַאלְץ אוּנ מוּשְׁט צוּא אַבִּיסֶל צוּקֶר אוּנ גוּט עֶס אַיין דֶעם קוּנְד · אוּנ מֶען מַאכְט אִים אַקַאנִי פוּן רָאמִיאַנִיק מִיט בּוּמֶל אוּנ הָאנוּג אָדֶער פוּן זַאלְץ וַואסֶר מִיט עֶסִיג אָדֶר מֶען קָאכְט קְנָאבֶּל אוּנ וַואסֶר אוּנ מַאכְט אִים דֶער מִיט אַקַאנִי אָדֶער גוּס אויף אַהַאלְבּ קַטִירֶל זִידֶנְדוּג וַואסֶר אִיף אַהַאלְבּ לוט רַאבַּארְבֶּרִי אוּנ אַהַאלְבּ לוט סֶענֶעס בְּלֶעטֶר לָאז עֶס שְׁטֵיין אַפִּירְטֶל

שעה

שָׁעָה שׁוּט צוּא אַהַאלְבּ לוֹט עֶנְגְלִישׁ זַאלְץ אוּנ אַהַאלְבּ לוֹט מַאנַא אוּנ גוּבּ אִים אַיין אַלִי צְוֵוייא שָׁעָה אַיין עֶסלֶעפֶל אָדֶער מַאךְ אִים אַצֶעפִּיל פוּן זֵייף פִּיל מָאל טְרַייבֶּן שׁוֹן דוּא מוּטֶל אָפּ דוּא וֶוערִים נָאר אַז דוּא מוּטֶל הֶעלְפִין נִישְׁט מוּזְטוּ טוּן דִיא מוּטֶל וָואס מיר הָאבֶּן אוֹבֶן גִישְׁרִיבֶּן :

פָּאקֶן יֶעדֶר פָּאטֶר וָואס הָאט רַחֲמָנוּת אוֹף זַיין קִינְד טָאר נִישְׁט פוּיל זַיין זַיין קִינְד צוּא לָאזִין שְׁטֶעלֶן פָּאקֶן אָבֶּר דָאס קִינְד מוּז שׁוֹן וֵויינוּגְסְטֶנְס אַלְט זֵיין צְוֵוייא חֳדָשִׁים אִיבֶּר הוֹיפְּט וֶוען עֶס גֵייאֶן אַרוּם פָּאקֶן בַּייא קִינְדֶר מוּז מֶען אִים גְשְׁווִינְד שְׁטֶעלֶן פָּאקֶן עֶס מֶעג זַיין זוּמֶר אָדֶר ווִינְטֶר נָאר אַז עֶס אִיז שְׁטַארְק הֵייס אָדֶר וֶוען עֶס גֵייט אַרוּם שְׁאַרְלַאךְ אָדֶער מָאזְלֶן דֶעמָאלְט טָאר מֶען קֵיין פָּאקֶן נִישְׁט שְׁטֶעלִין :

פָּאקְט דָאס קִינְד פוּן זִיךְ אַלֵיין זָאל מֶען עֶס קִיהְל הַאלְטֶן אוּנ מִיזָאל אִים גֶעבִּין צוּא עֶסִין אוּנ צוּא טְרוּנְקֶן לִיבֶּר קִיהְל אֵיידֶר הֵייס אִיז דֶער קָאפּ זֵייעֶר הֵייס לֵייג אוֹף קַאלְטִי אוּמְשְׁלֶעגֶע שְׁטֶעל דְרַייא בְּלוּט אִיגֶל אוּנְטֶר דוּא אוֹעֶרֶן אוּנ קָאךְ אָפּ קְרֶעמַאטַרְטֶרִי מִיט מַאנַא דָאס זָאל עֶס טְרוּנְקֶן צוּם אָפּ פִּירֶן אוֹיךְ אִיז גוּט צוּא וַואשֶׁן דָאס פָּנִים מִיט קַאלְט וַואסִיר עֶטְלִיכֶע מָאל אוּנ טָאג אָדֶער אָן צוּ רַייבֶּן אַטִיכֶל מִיט קַאמְפֶר אוּנ אוֹף צוּא לֵייגֶן אוֹף דֶעם פָּנִים מִיט דֶעם פַּאר הִיט מֶען דוּא פָּאקֶן זָאלִין נִישְׁט קוּמֶן אוּנ פָּנִים אַרַיין וֶוען דוּא הוּט שַׁיילְט זִיךְ שׁוֹן אָפּ וַואשְׁט מֶען זִיא מִיט וַוארוּם וַואסִיר אוּנ בָּאר עֶס אוּנ לֶעבְּלֶךְ וַואסֶר :

צוּא מָאזְלֶן זָאל מֶען גָאר נִישְׁט טוּן נָאר מֶען מוּז זֶעהֶן עֶס זָאל זִיךְ נִישְׁט פַּאר קִיהְלֶן אוּנ זָאל נִישְׁט צוּ הֵייס זַיין עֶסִין זָאל עֶס הָאבֶּר גְרִיץ אָדֶער הִינֶרְנִי אָדֶער קֶעלְבּוּרְנוּ יוֹךְ מִיט אַשְׁטִיקֶל זֶעמִיל טְרוּנְקֶן

זָאל עֶס לִינְדֶרְן טֵייא ·

הָאט עֶס שְׁטַארְק הוּיץ אוּנ דוּא מָאזְלִין אוּנ דֶער הַאלְז אִיז עֶנְטְצִינְדֶרְן שְׁטֶעל אִים דְרַייא בְּלוּט אֶיגֶל אוּף דֶעם הַאלְז · שְׁטֶעכְט אִים דוּא בְּרוּסְט שְׁטֶעל אִים דְרַייא בְּלוּט אִיגֶל צְווִישֶׁן דוּא רִיפֶּן חוּץ דֶעם גוּבּ אִים קְרֶעמֶטַרְטֶרִי צוּם אָבּ פִיהֶרְן :

אַסְטְמַא דָאס הֵייסְט דֶער אָהְטֶם אִיז שְׁטַארְק גְשְׁטִיקְט אוּנ וֶוען מִילָאזְט דָאס אוּנ דוּא לַאנְגִי בַּאנְק אַרַיין אִיז עֶס אַגְרוֹסִי כַּכָּנָה צוּא קְלָאפּ אַקְווִינְט טַייבֶּלְשְׁקֵייט מוּשׁ עֶס אוּם מִיט אַגֶעלְכֶן פוּן איי · גוּם צוּא אַקְטִירֶל רָאמְיַאנֶעק מִיט צוּקֶר · אוּנ גִיבּ אִים אַלִי שָׁעָה אַיין עֶס לֶעפֶּל · מַאךְ אִים וַוארִימוּ בֶּעדֶו׳ מִיט פָּאטֶשׁ אוּנ זַאלְץ · ווִידֶער נֶעם אַהַאלְבּ לוֹט טַייבֶּלְשְׁקֵייט מִיט אַגֶעלְכִין · גוּם צוּא אַקְטִירֶל רָאמְיַאנֶעק · אוּנ מַאךְ אִים דֶער מִיט אַקַאנִי · אוּף דֶעם הַארְץ גְרִיבֶּל לֵייג צוּא אַמָאנִיוּם לִינִימֶענְט · עֶסִין זָאל עֶס נִישְׁט קַיין טְרִיקֶנְס אוּנ צוּא טְרוּנְקֶן גִיבּ אִים וַויין מִיט וַואכִיר :

וֶוען אַמֵיידִיל בַּקוּמְט דָאס מָאנַאטְלִיכֶע צוּא פְרִיא אִיז עֶס אִיר זֵייעֶר שֶׁעדְלֶךְ · אִיבֶּר דֶעם מוּז מֶען זֶעהְן דָאס צוּ פַּר הִיטֶן דָאס אֵיינְצֶגִי מוּטֶל דֶער צוּא אִיז אַז וִויא זִיא קוּמְט אוּנ פֶערְצֶעהֶנְטֶ יָאר זָאל מֶען אִיר נוּשְׁט גֶעבִּין קַיין מַאֲכָלִים אָדֶר מַשְׁקוֹת-וָואס בְּרֵיינְגֶן הוּיץ · אוּנ זִיא זָאל נִישְׁט גֵיין אוּנ צוּא וַוארִימוּ קְלֵיידֶר ·

אַז עֶס וֶוערְט אַמָאל בַּייא אַנְקֵבָה פַאר הַאלְטֶן דוּא וֶסֶת · נֶעם אַמָארַאנְץ אִיבֶּר שְׁנַייד זִיא אוּנ הוּל אוּם דָאס אִינְווֵיינִיגְסְטִי · פִיל זִיא אָן מִיט בּוּמֶל אוּנ עֶטְלִיכֶע בְּלֶעטְלִיךְ זַאפְרֶן · צוּנְד מַאךְ ווִידֶער בֵּיידִי שָׁאלֶן צוּא נַאנְד : לֵייג זִיא בְּרָאטֶן אוּנ גְלִיהֶדִיגֶען אַשׁ בִּיז דֶער בּוּמֶל אִיז גַאנְץ אַיינְגֶזַאפְּט · דָאס זָאל זִיא עֶסִין הֵייסֶר

הייט

הֵייט · בַּקוּמְט זִיא דוּא וֶסֶת ·

אֵיינֶע וָואס אִיז צוּם עֶרְשְׁטֶין מָאל מְעוּבֶּרֶת אוּנ הָאט קְלֵיינִי וָוארְצְלֶן אוּנ דוּא בְּרִיסְטֶן · זָאל זִיא אוּנ זֶעקְסְטֶן חוֹדֶשׁ נֶעמֶן עֶטְלִיכֶע גָאלִישֶׁן אוּנ זֵייא אוּם הוּלֶן · אוּנ אוֹבֶן מַאכֶן אַקְלֵיין לֶעבִיל · אוּנ זָאל לָאזִין וֵויבִיקִין אוּנ בְּרָאנְפִין · אוּנ אַז דֶער גָאלִישׁ אִיז שׁוֹן וֵוייךְ בּוּנְט מֶען אִים אָן מִיט דְער זַייט פוּן דֶעם לֶעבִיל אוּף דוּא וָוארְצֶלֶן · אוּנ עֶטְלִיכֶע שָׁעָה לֵייגְט מֶען ווִידֶער אַפְרִישֶׁן אוּף · אַזוּ טוּט מֶען בִּיז דוּא וָוארְצְלֶן קוּמֶן אַרוּם אוּנ זֶענִין גַאנְץ פֶעסְט :

וֶוען דוּא הָאר קְרִיכֶן אוּם צוּא שְׁנַייד אַהַאלְבִּי צִיבָּאלִי אוּנ לֵייג אַרַיין אוּנ אַזַייטֶל בְּרָאנְפִין אוּנ לָאז עֶס קָאכִין · מִיט דֶעם בְּרָאנְפִין וַואשׁ אָפּ דֶעם קָאפּ · קֶעם גוּט אוּם דוּא הָאר · אוּנ פַאר בִּינְד דֶעם קָאפּ · אוּם בֶּעסְטִין אִיז דָאס צוּא טוּן אֵיידֶר מֶען לֵייגְט זִיךְ שְׁלָאפֶען :

דוּא הָאר זָאלִין שְׁטַארְק וַואקְסִין · נֶעם אַלוּט רוּזִין זַאלְבּ אוּנ אַלוּט אִינְדִיאַנִישֶׁן בַּאלְזַאם מוּשׁ עֶס גוּט אוּם · לֵייג עֶס אַרַיין אוּנ אַפָּארְצֶעלַנִיד קְרִיגֶל אוּנ פַאר בִּינְד עֶס גוּט פוּן אוֹבֶן · פוּן דֶעם זֶעלְבִּיל זָאלְסְטוּ נֶעמִין אַלִי אוּנ דֶער פְרִיא אוּנ אַלִי נַאכְט אַזוּ גְרוֹם וִויא אַיין אַרְבִּיס · אוּנ זָאלְסְט דֶער מִיט בַּשְׁמִירֶן דוּא הָאר :

וֶוען דוּא טוּהְסְט אַזוּ עֶטְלִיכֶע וָואכֶן · וַואקְסֶן שׁוֹן דוּא הָאר גַאנְץ שְׁטַארְק : צוּא ווִינְטֶער בַּיילֶן · טִינְק אַיין אַטִיכֶל אוּנ וַוארִימֶן עֶסִיג אוּנ לֵייג עֶס צוּא אוּף דוּא ווִינְטֶער בַּיילֶן · אָדֶער לֵייג צוּא טֶערְפֶּענְטִין אֵייל אָדֶער גֶענְזִין שְׁמַאלְץ ·

צוּא לֶעבִּיר פְלֶעקִין · נֶעם אַקְווִינְט וַויינְשְׁטֵיין זַאלְץ מוּשׁ עֶס אוּם מִיט אַהַאלְבּ זֵיידִיל וַואסֶר · אוּנ רַייבּ דֶער מִיט דוּא פְלֶעקִין

פאר

פַאר דֶעם שְׁלָאפֶען גֵיין · אָדֶער לָאז גְרִיבֶּנֶם חְרֵיין וֵוייקְן אוּנ שַׁארְפֶן עֶסִיג פֶערְצִין טָאג · עֶר מוּז שְׁטֵיין צוּא גִידֶעקְט · מִיט דֶעם רֵייבּ דִיא פְלֶעקִין ·

וָוארְצִיל אוּף דִיא הַאנְד · לֵייג אוּף דֶעם וָוארְצִיל מִילֶךְ פוּן אַהֶערוּנְג אוּנ פַאר כּוּנְד גַאנְץ גוּט · דָאס לֵייג אַלִי מָאל פְּרוּשׁ אוּף פִיר מָאל אוּנ טָאג וֶועט דֶער וָוארְצִיל אַרָאפּ פַאלִין ·

וֶוען מִיהָאט זִיךְ טוּף אַרַיין גִישְׁנוּטֶן מִיט אַמֶעסֶר אוּנ פְלֵייש אַרַיין · צוּא הַאק אַשְׁטוּקֶל רוֹאִי פֶּעטְרִישְׁקִי · מוּשׁ עֶס אוּם מִיט בְּרָאנְפֶּן · לֵייג עֶס אוּף דֶער וְואוּנְד אִינ פַאר בִּינְד מִיט אַטִיכֶל דָאס טוּא דְרַייא מָאל אוּנ טָאג וֶועט זִיךְ דוּא וְואוּנְד פַאר הֵיילֶן אִיז דֶער שְׁנוּט גַאנְץ טִיף מוּזְטוּ צוּא גִיסֶן אַבִּיסֶל גוּטֶן בּוּמֶל :

פרק ז׳

דָאס לֶעבִּין צוּא פַאר לֶענְגֶרִין :

צוּנְד וִויל אִיךְ דִיךְ לֶערְנִין וִויא אַזוּ דוּא זָאלְסְט דִיךְ פִירֶן כְּדֵי דוּא זָאלְסְט לַאנְג לֶעבִּין :

דֶער מֶענְטְשׁ קָאן לֶעבִּין צְוֵייא הוּנְדֶערְט יָאר וֶוען עֶר זָאל זִיךְ נָאר פִירֶן אַזוּ וִויא פַאר צַייטוּנְס נִישְׁט אַזוּ עֶסִין קֵיין גִקִינְצֶלְטִי מַאכָלִים נִישְׁט טְרוּנְקִין קֵיין שְׁטַארְקִי מַשְׁקוֹת אוּנ נִישְׁט צוּא פִיל זָארְגִין :

אוּנ אוּנְזֶרִי לֶענְדֶער וָואס עֶס אִיז נִישְׁט צוּא הֵייס אוּנ נִישְׁט צוּא קַאלְט לֶעבְּט מֶען לֶענְגֶער וִויא אִין דוּא צוּא הֵייסִי אָדֶער צוּא קַאלְטִי לֶענְדֶער :

מֶענְטְשִׁין וָואס הָאבְּן קֵיין וַוייבּ נִישְׁט קֶענִין נִישְׁט לַאנְג לֶעבִּין נָאר וֶוער עֶס הָאט אַוַוייבּ אֲפִילוּ אוּף דֶער עֶלְטֶער דֶער קָאן

גאנץ

גַאנְץ אַלְט וֶוערֶן אָבֶּר מֶען מוּז נָאר לֶעבִּין פְרוּם אוּנ גוּט מִיט זַיין
וַוייבּ אַלֵיין וֶוער עֶס הָאט אָבֶּר מִיט אַנְדֶרִי נְקֵבוֹת צוּא-טוּן דֶער
הַאקְט זִיךְ אָפּ דָאס לֶעבְּן :

מֶען מוּז שׁוֹן דָאס קְלֵיינִי קִינְד גִיוֶוינִין מִיט קַאלְט וַואסֶר אוּנ גַאנְץ
וֵוינִיג פְלֵייש תָּמִיד אַרֵיין הֶעמְד פְרִישׁוּ לוּפְט מִיטָאר עֶס נִישְׁט
פִּיל וִוינֶגְן דוּא וִויג טָאר נִישְׁט שְׁטֵיין קֶעגִין דֶעם פֶענְצְטֶער אָדֶער
קֶעגִין דֶעם לִיכְט :

צוּא פִּיל שְׁלָאף אָדֶער צוּא וֵוינִיג שְׁלָאף שַׁאדְט אַלְץ מִיזָאל נִישְׁט
שְׁלָאפִין וֵוינִיגֶער פוּן זֶעקְס שָׁעָה אוּנ נִישְׁט מֶער פוּן אַכְט שָׁעָה
זִיךְ צַייטְלִיךְ צוּא לֵייגִין אוּנ פְרִיא אוּף שְׁטֵיין מַאכְט גִיזוּנְד אוּנ
שְׁטַארְק שְׁלָאפֶן אוּנ אַשְׁמָאלִין אַלְקִיר אִיז נִישְׁט גִיזוּנְד דָאס שְׁלָאף
צִימֶר דַארְף צוּא זַיין גְרוֹס אוּנ הוֹךְ בַּייא טָאג זָאלֶן אָפֶן זַיין דוּא
פֶענְצְטֶער כְּדֵי דוּא פְרִישׁוּ לוּפְט זָאל אַרַיין בַּייא דֶער נַאכְט מוּז עֶס
צוּא זַיין אוּנ עֶס אִיז זֵייעֶר נִישְׁט גִיזוּנְד אַנַאכְט לֶעכְט צוּא בְּרֵיינְגִין
בַּייא דֶער נַאכְט מוּז מֶען זֵייעֶר וֵוינִיג עֶסִין אוּנ נִישְׁט קַיין וַוארִימוּ
מַאכָלִים אוּנ נִישְׁט שְׁפֶּעט פַאר דֶעם שְׁלָאף יוּנְגוּ לַייט זָאלִין זִיךְ
נִישְׁט צוּא דֶעקִין מִיט אַיין אִיבֶּר בֶּעט נָאר מִיט אַלַאכְטִי קָאלְדְרִי
מִיזָאל רוּהִיג לִיגִין בִּיז מֶען וֶוערְט אַנְשְׁלָאפֶן :

דָאס שְׁפַּאצִירֶן גֵיין אִיז זֵייעֶר גִיזוּנְד עֶס אִיז גוּט צוּא גֵיין אַלִי טָאג
אוּף דֶער פְרַייאוּ לוּפְט אֲפִילוּ עֶס רֶעגִינְט דוּא בֶּעסְטוּ צַייט
אִיז פַאר דֶעם עֶסִין אוּנ וִוידֶער דְרַייא שָׁעָה נָאךְ דֶעם עֶסִין ׳
פֶעטִי מֶעל שְׁפַּייזִין אוּנ קֶעז זֶענִין נִישְׁט גִיזוּנְד עֶס אִיז גוּט תָּמִיד נָאךְ
דֶעם עֶסִין צוּא קַייאֶן אַשְׁטִיקֶל הַארְט בְּרוֹט ׳
וִויא מֶען שְׁטֵייט אוּף אוּנ דֶער פְרִיא זָאל מֶען תֵּיכֶף טְרוּנְקֶן אַגְלָאז
פְּרִישׁ

פְרוּשׁ וַואסֶר אוּנ עֶרְשְׁט אוּנ אַשָׁעָה אַרוּם זָאל מֶען טְרוּנְקֶען קַאווי
אָדֶער טֵייא קַיין בְּרָאנְפִּין זָאל מֶען אוּנ דֶער פְרִיא גָאר נִישְׁט טְרוּנְקֶען ׃
פְלֵייש אָדֶער וַוארִימְס מַאֲכָלִים אִיז נִישְׁט גִיזוּנְד צוּא עֶסִין אוּנ דֶער
פְרִיא פוּן דֶעם אָן בַּייסֶען בִּיז צוּא מִיטָאג זָאל מֶען גָאר נִישְׁט
עֶסִין אוּנ מֶען מוּז זֶעהֶן צוּא עֶסִין תָּמִיד דָאס מִיטָאג מָאל מִיט
אַהוּנְגֶערִיגֶען מָאגִין פַאר דֶעם מִיטָאג מָאל מֶעג מֶען טְרוּנְקֶען אַקְלֵיין
גְלֶעזִיל בְּרָאנְפִּין אָבֶּר גַאנְץ פְרָאסְטִי קָארֶן בְּרָאנְפֶן נִישְׁט קַיין רָאזָאלְיֶע
אָדֶער אַגְלָאז גוּט בִּיר נָאךְ דֶעם עֶסִין אִיז גוּט צוּא טְרוּנְקֶען אַגְלֶעזִיל
גוּטִין וַויין תֵּיכֶף אַוֶועק צוּא גֵיין נָאךְ דֶעם עֶסִין אִיז נִישְׁט גִיזוּנְד מֶען
מוּז וֵוייניגְסְטֶענְס אַשָׁעָה רוּאֶן אָדֶער זִיךְ אַבִּיסֶל צוּא לֵייגִין וַוייל מֶען
זִיךְ נִישְׁט צוּא לֵייגִין אִיז גוּט צוּא טְרוּנְקֶען אַשָׁאל שְׁוַוארְצִי קַאווי ׃
מִיטָאר זִיךְ קַיינְמָאל נִישְׁט לָאזִין דָאס הַאֲרִיץ אַנְטְגֵיין וָוארוּם דָאס
אִיז זֵייעֶר מְקַצֵּר דָאס לֶעבִּין אִיבֶּר דֶעם זָאל מֶען בַּייא זִיךְ
טְרָאגִין תָּמִיד אַשְׁטִיקֶל לֶעקִיךְ אָדֶר אַקִּיכֶל אוּנ וִויא בַּאלְד דֶער הוּנְגֶער
נָאגְט אֲפִילוּ אוּף דֶער גַאס זָאל מֶען תֵּיכֶף גֵיין אוּנ אַהוּיז אַרַיין עֶפִּיס
אִיבֶּר צוּא בַּייסֶען כְּדֵי דֶער הוּנְגֶער זָאל פַאר גֵיין ׃
ווֶוען מֶען אִיז שְׁטַארְק פַאר שְׁוִויצְט מוּז מֶען זִיךְ הִיטֶען קַיין קַאלְטִין
טְרוּנְק נִישְׁט צוּא טָאן פוּן דֶעם קוּמֶען אַלִי קְרַאנְקְהֵייטֶען אַז מֶען
אִיז שְׁטַארְק דֶער פְרוּרֶען טָאר מֶען נִישְׁט תֵּיכֶף צוּא גֵיין צוּא אַוַוארְמֶ
אוֹבֶן זוּמֶר אוּנ אַהֵייסֶען טָאג מוּז מֶען זִיךְ פְרִייעֶר אַבִּיסֶל אָפּ קִיהְלֶ
אֵיידֶר מֶען גֵייט אוּנ קַאלְטֶען וַואסֶר אַרַיין ׃

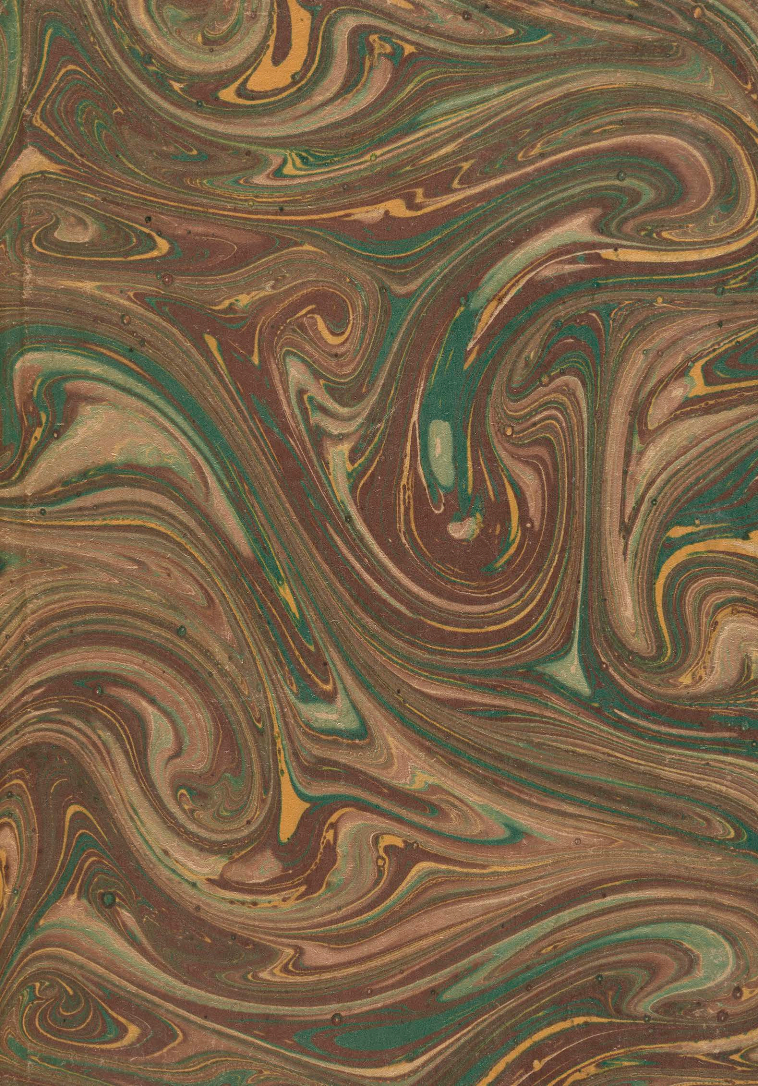תם ונשלם